

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ХТО СТАНЕ
ДЭЛЕГАТАМ УНС?

3

САКРЭТЫ
ДАУГАЛЕЦЦЯ

Сямейная історыя

ЗВЯЗДА

21

САКАВІКА 2024 г.

ЧАЦВЕР

№ 57 (30191)

ЦЫТАТА ДНЯ

Андрэй ІВАНЕЦ,
міністр адукацыі:

«Практычна месяц прайшоў пасля нарады ў кіраўніка дзяржавы, на якой вельмі падрабязна былі разгледжаны праблемныя пытанні, якія назапасіліся ў нацыянальнай сістэме вышэйшай школы. Цяпер работу на пяці асноўных кірунках пачалі рабочыя групы, падгрупы. Стоды ўключаны практычна ўвесь спектр пытанняў вышэйшай школы: гэта змест адукацыйных праграм, падрыхтоўка кадраў вышэйшай навуковай кваліфікацыі, безумоўна, гэта змест і патрабаванні заказчыкаў кадраў да той якасці падрыхтоўкі спецыялістаў, якіх выпускаюць нашы ўніверсітэты, таксама гэта пытанні выхаваўчай і ідэалагічнай работы. У рамках уступнай кампаніі, якая сёлетня адбудзецца значна раней, мы будзем праводзіць маніторынг як уступнай кампаніі, так і вынікаў размеркавання сёлетніх выпускнікоў. Гэтыя два пытанні з'яўляюцца адымі з асноўных у рамках рэвізіі эфектыўнасці дзейнасці нашых ВНУ».

Космас — наш!

Загучыць на арбіце «Белавежская пушча»

Аб чым расказалі касманаўты на перадстартавай прэс-канферэнцыі

Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА.

Сёння з касмадрома Байканур на борце касмічнага карабля «Саюз МС-25» стартуе экіпаж 21-й экспедыцыі наведвання Міжнароднай касмічнай станцыі. Упершыню ў гісторыі суверэннай Беларусі ў космас паляціць яе грамадзянін. Дагэтуль ураджэнцы нашай краіны былі на арбіце, але і тут Марына Васілеўская будзе першай — першай жанчынай з Беларусі.

А напярэдадні былі таксама важныя і хвалючыя падзеі. Дзяржаўная камісія зацвердзіла асноўны экіпаж у складзе касманаўта «Раскосмасу» Алега Навіцкага, удзельніцы касмічнага палёту беларускі Марыны Васілеўскай і астранаўта НАСА Трэйсі Дайсан, а таксама дублявальны экіпаж у складзе касманаўта «Раскосмасу» Івана Вагнера, удзельніцы касмічнага палёту беларускі Анастасіі Лянковай і астранаўта НАСА Дональда Петыта. «Для мяне сапраўды вялікі гонар быць прадстаўніком Рэспублікі Беларусь на Міжнароднай касмічнай станцыі. Да палёту гатова. У нас зладжаны і прафесійны экіпаж», — сказала Марына Васілеўская.

СТАР. 2

КОРАТКА

- У Беларусі раннія яравыя пасяялі на плошчы амаль 35 тысяч гектараў.
- Прыдарожны сэрвіс у Мінскай вобласці налічвае больш за 350 аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання.
- «Беларуснафта» ў гэтым годзе плануе ўвесці 40 новых зарадных станцый.
- У Гродзенскай вобласці 114 ваенна-патрыятычных клубаў уключаюць 2,23 тысячы школьнікаў.
- Конкурс «Сям'я года» пройдзе ў Беларусі шосты раз.

Соцыум

ВЫПЛАТЫ ПА БАЛЬНІЧНЫХ ВЫРАСТУЦЬ

З ліпеня іх будуць разлічваць па-новаму

З 1 ліпеня бягучага года ўступаюць у моц змяненні ў заканадаўстве аб выплате па бальнічных. Яны закрануць кожнага работадаўцу і работніка. Штомесця у пасляковідны перыяд у краіне афармляецца каля 300 тысяч лістоў па часовай непрацаздольнасці. Іх сярэдняя працягласць — 11 дзён. Як вядома, дагэтуль бальнічны пра-

цягласцю да 12 дзён аплачваюць у памеры 80 % сярэднядзённага заробку. З ліпеня ў работнікаў з 10-гадовым і большым стажам гэта аплата складзе 100 %. Увогуле, спецыялісты прагназуюць, што выплаты па бальнічных для работніка ў сувязі з новаўвядзеннямі павялічацца. Расказваем, што зменіцца.

СТАР. 4

ISSN 1990 — 763X

9 771990 763008

Падпішыся на «Звязду» — і выйграй карысны прыз!

Ідзе падпіска на II квартал 2024 года

ВЯСНА І ЛЕТА — З ЛЮБІМАЙ ГАЗЕТАЙ!

Загучыць на арбіце «Белавежская пушча»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Пасля была перадстартавая прэс-канферэнцыя, падчас якой касманаўты расказалі аб сваіх планах і адказалі на пытанні журналістаў. Беларусы Марына Васілеўскай належыць выканаць шырокую навуковую праграму. «Мы ляцім на 12 дзён. Запланавана вялікая, шырокая навуковая праграма», — адзначыла Марына Васілеўская. Яна дадала, што трэба выканаць сем эксперыментаў. Сярод задач на арбіце — правесці дэтальную фота- і відэасувязі Зямлі, выканаць шэраг работ, звязаных з пілатаванай касманаўтыкай і бяжком лактаферынам.

У Марыны спыталіся пра музыку, якую яна будзе слухаць на МКС. Дзяўчына адказала, што гэта будуць патрыятычныя песні

пра нашу родную Беларусь. Напрыклад, «Белавежская пушча». «Будзе адна песня, якую мне прывясціла юная дзяўчына, наша спявачка. Я спадзяюся, што вы ўсе яе пачуеце, гэта цудоўная песня», — сказала ўдзельніца касмічнага палёту. І дадала з усмешкай, што плануе ўключыць і песню з «Брэменскіх музыкантаў»: «Яна будзе для нашага добрага настрою».

Марына Васілеўская таксама падзялілася эмоцыямі пасля размовы з Прэзідэнтам Беларусі па відэасувязі. «Вядома, размова з Прэзідэнтам па відэасувязі зарадзіла энергію. Размова была вельмі лёгкай, паэтычнай. Настрой у нас быў, мы гатовы да палёту. І я разумею, што палёт у космас — гэта вялікі крок», — сказала Марына Васілеўская.

На пытанне, чым яна збіраецца заняцца пасля вяртання з космасу, Марына адказала: «Маё жыццё ўжо змянілася. І наведванне Міжнароднай касмічнай станцыі — гэта бяспечны вопыт, якім я хачу падзяліцца з нашым народам, з нашай рэспублікай. Хачу зрабіць касмічны ўклад у нашу краіну». Але першачарговая мэта для яе цяпер — злётаць на МКС, выканаць дзве пастаўленыя задачы і эксперыменты, а таксама спакойна і паспяхова вярнуцца на Зямлю.

Дзяўчына падзялілася сваімі эмоцыямі перад стартама: «Я думаю, што пагадзілася б і на больш працяглыя экспедыцыі. Лёгчы, што гэта не страшна. Калі б мне было страшна, я б тут не знаходзілася. Космас — гэта проста

неверагодна», — сказала Марына Васілеўская і тут жа дадала, што разам з тым гэта яшчэ і хвалююча, таму што гэта першы палёт. «Але ў мяне вельмі вопытны аэкаж. Для Трэісі гэта ўжо трэці палёт, у нашага камандзіра — чацвёрты. У нас прафесійны і аэкажы аэкаж», — адзначыла яна.

Камандзір экіпажа Алег Навіцкі ў сваю чаргу заўважыў, што работа людзей з розных краін у замкнёнай прасторы, на МКС, дае імпульс развіццю навуцы на Зямлі. «Вельмі выдатна, што ў нашага экіпажа ёсць работа, якую мы гатовы выканаць», — падкрэсліў ён.

Віктар ІВАНЧЫКАЎ.

Байканур.

Парламенцкі дзённік

На карысць людзей і краіны

Члены Савета Рэспублікі разгледзелі законапраекты і прынялі кадравыя рашэнні

Праект Закона Рэспублікі Беларусь «Аб змяненні законаў па пытаннях забеспячэння нацыянальнай бяспекі» прадгледжвае карэкціроўку 12 законаў. У прыватнасці, удасканальваецца сістэма воінскага ўліку, апавяшчэння і якіх грамадзян на мерапрыемствы па прызыве. Уводзіцца абавязак грамадзян у ваенны час і перыяд мабілізацыі з'яўляцца на пунктах збору пасля апавяшчэння пры дапамозе СМС-паведамлення. У мірны час СМС-паведамленне будзе з'яўляцца дадатковай крыніцай інфармавання грамадзян.

Пастаноўка на воінскі ўлік з 17 гадоў і добраахвотны ўдзел у абаронных мерапрыемствах

Як звярнуў увагу міністр абароны Віктар ХРЭНІН, спрашчаецца парадак медыцынскага агляду грамадзян пры іх прызыве на воінскую службу. «У прыватнасці, выключыўшы абавязковасць накіравання грамадзян на медыцынскае абследаванне перад адпраўкай у войскі, мінімізуецца магчымасць нядобраасуджэння грамадзян ухіляцца ад прызыву на тэрміновую ваенную службу», — патлумачыў кіраўнік абароннага ведамства.

Ён расказаў, што змяняецца і ўзрост першачарговага прыёму грамадзян мужчынскага полу на воінскі ўлік: не з 16 гадоў, як было дагэтуль, а з 17 гадоў. Гэта дасць магчымасць максімальна наблізіць вынікі медыцынскага агляду грамадзян пры прыпыску і прызыве на тэрміновую ваенную службу. Удакладняецца пералік ваеннаабавязаных, якім даецца адтэрміноўка ад прызыву па мабілізацыі, што дасць магчымасць атрымаць адтэрміноўку найбольш сацыяльна ўразлівым катэгорыям грамадзян. Пашыраюцца пералік мерапрыемстваў воінскага ўліку і прызыву, пры якіх ваеннаабавязаныя вызваляюцца ад работы з захаваннем за імі месца работы, сярэдняга заробку і кампенсацыі ім расходаў па праездзе. Органы дзяржаўнай бяспекі надзяляюцца паўнамоцтвамі на складанне пратаколаў аб адміністрацыйных правапарушэннях за няяўку без уважлівых прычын на мерапрыемствы па прызыве грамадзян, якія знаходзяцца ў іх на воінскім ўліку.

«Прадгледжваецца магчымасць удзелу грамадзян на добраахвотнай аснове ў выкананні работ абароннага характару ў мірны час, — паведаміў Віктар Хрэнін. — Выкананне названага віду работ будзе ажыццяўляцца на платнай аснове, з захаваннем сярэдняга заробку па месцы работы або з выплатай фіксаваных сум (для непрацоўных грамадзян). Замацоўваецца абавязак мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў выплачваць за грамадзян у перыяд праходжання імі збору і ўдзелу ў мерапрыемствах мабілізацыйнай падрыхтоўкі страхавыя ўзносы на пенсійнае страхаванне, за выключэннем грамадзян, каму адпаведныя гарантыі і кампенсацыі даюцца па месцы іх работы. Прадгледжваецца стварэнне ўпаўнаважанага органа, які ажыццяўляе фарміраванне дзяржаўнай

палітыкі ў галіне мабілізацыйнай падрыхтоўкі эканомікі».

Ваенныя камісары надзяляюцца правам абмяжоўваць выезд за межы краіны грамадзян, якія парушаюць абавязкі па воінскім ўліку і ўхіляюцца ад абавязковага прызыву на воінскую службу. Раней абмежаванне распаўсюджвалася на ваенную службу і не датычылася катэгорыі «закліканыя на ваенныя зборы».

Як падкрэсліў старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы Сяргей РАЧКОЎ, гэта комплексны законпраект, які датычыцца не толькі пытанняў абароны, нацыянальнай бяспекі, але і працоўных адносін, пытанняў сацыяльнага забеспячэння. «Законпраект прайшоў экспертызу Экспертнага савета пры Саўеце Рэспублікі, — удакладніў сенатар. — Быў выказаны шэраг заўваг, якія Міністэрства абароны ўлічыла ў выніковым дакуменце. Змяненні наспелі, дакумент адпавядае рэаліям часу, той абстаноўцы, у якой мы цяпер жывём, у першую чаргу звязанай з геапалітычнай напружанасцю, пытаннямі абароны, неабходнасцю ўзмацоўваць нацыянальную бяспеку Рэспублікі Беларусь у сувязі з дзеяннямі несяброўскіх краін і такой арганізацыі, як НАТО».

Крэдытныя гісторыі, манопольныя расследаванні і новыя паўнамоцтвы Беларускай гандлёва-прамысловай палаты

Адобраны сенатарамі законпраект «Аб змяненні Закона Рэспублікі Беларусь «Аб крэдытных гісторыях» прадгледжвае пашырэнне крыніц фарміравання крэдытных гісторыяў за кошт юрыдычных асоб, якія рэалізуюць тавары, работы, паслугі на ўмовах адтэрміноўкі або растэрміноўкі аплаты. Падача адпаведных звестак у Крэдытны рэгістр будзе ажыццяўляцца на добраахвотнай аснове. Прадгледжана магчымасць устанавлення фізічнай асобай забароны на прадстаўленне крэдытнай справаздачы. Выключачецца мэтавае выкарыстанне крэдытных справаздач у мэтах нівеліравання рызык злоўжывання звесткамі, якія змяшчаюцца ў іх.

Карыстаючыся выпадакам, Старшыня Савета Рэспублікі Наталія КАЧАНОВА выказала ўдзячнасць «Беларусбанку» і ў прыватнасці сенатару Віктару Аранку, які з'яўляецца старшынёй праўлення ААТ «АСБ Беларусбанк», за прынятае рашэнне аб крэдытаванні грамадзян пры набыцці беларускіх тавараў пад 4%. Спікер адзначыла, што гэты вопыт можа перанесці і іншыя банкі. «Па-першае, гэта падтрымка нашых вытворцаў, — патлумачыла жаночасць такога рашэння Наталія Качанова. — Па-другое, гэта магчымасць набыць людзям тое, што яны хочуч. Мы ведаем, наколькі цікава і маладым людзям сёння набыць тое, што ім падабаецца. Мы бачым: банкі ідуць насустрач нашым грамадзянам».

Законпраект «Аб змяненні Закона Рэспублікі Беларусь «Аб супрацьдзеянні маналістычнай дзейнасці і развіцці кан-

курэнцыі» накіраваны на ўдасканаленне працэдуры правядзення антыманопольных расследаванняў, аптымізацыю работы ў галіне кантролю за эканамічнай канцэнтрацыяй, павышэнне эфектыўнасці абароны інтарсаў добраасуджэнных суб'ектаў гаспадарання. У прыватнасці, скарачаюцца тэрміны правядзення расследаванняў у мэтах своечасовага ўхілення абмежаванняў на таварных рынках (максімальны тэрмін правядзення антыманопольных расследаванняў скарачаецца з трох гадоў да дзевяці месяцаў). Устанавліваецца магчымасць адклікання пададзенай заявы па справах аб нядобраасуджэння канкурэнцыі, што дасць магчымасць спыніць расследаванне ў выпадку прымірэння і самастойнага ўрэгулявання канфлікту паміж канкурэнтамі. Зацкаўлены асобы будуць апавяшчацца аб тым, што ў дачыненні да іх праводзіцца антыманопольнае расследаванне з прадстаўленнем матэрыялаў для азнаёмлення.

Таксама адобраны законпраект «Аб змяненні Закона Рэспублікі Беларусь «Аб гандлёва-прамысловай палатцы». Беларускай гандлёва-прамысловай палатцы надзяляюцца паўнамоцтвамі па распрацоўцы і ўнясенні ў ўстаноўлены парадак на разгляд Савета Міністраў праектаў нарматыўных прававых актаў урада па пытаннях, перададзеных ёй у адпаведнасці з заканадаўствам. Беларуская гандлёва-прамыслова палата будзе пералічваць частку даходаў у рэспубліканскі бюджэт у адпаведнасці з яе статутам. З'ездзі арганізацыі будуць праводзіцца не раздзей як адзін раз на пяць гадоў. Старшыня выбіраецца тэрмінам на пяць гадоў.

З клопатам аб братах нашых меншых

Сенатары адбылі праект Закона Рэспублікі Беларусь «Аб адказным абыходжанні з жывёламі». Законпраектам устанавліваюцца правы і абавязкі ўладальнікаў жывёл (фізічных і юрыдычных асоб) у галіне абыходжання з жывёламі, замацоўваюцца павышаныя патрабаванні да ўтрымання небяспечных сабак, а таксама сабак, якія патрабуюць асаблівай адказнасці ўладальнікаў. Вызначаюцца агульныя патрабаванні па абыходжанні з жывёламі: не дапускаюцца дзеянні (бяздзейныя), якія могуць прычыніць шкоду здароўю, у тым ліку траўмы і калецтвы, або гібель жывёл, а таксама ўтрыманне, выкарыстанне жывёл ва ўмовах, не ўласцівых гэтым відам (парадам) жывёл.

Па словах члена Пастаяннай камісіі па правах чалавека, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі Палаты прадстаўнікоў Марыі ВАСІЛЕВІЧ, у рабоце над законпраектам актыўны ўдзел прымалі і сенатары. «Найбольш абмяжоўвалася норма аб чыпіраванні, — удакладніла дэпутат. — На этапе разгляду законпраекта ў першым чытанні захоўвалася норма аб абавязковым чыпіраванні ўсіх сабак і катой. Пасля грамадскага абмеркавання, якое праходзіла ў кастрычніку 2023 года, мы прыйшлі да высновы, што грамадства пакуль не гатова да гэтага. Такім чынам, законпраект утрымлівае не абавязак,

а права ўладальнікаў на чыпіраванне сваіх жывёл».

3 сенатараў — у дэпутаты

У сувязі з тым, што пяць членаў Савета Рэспублікі (Алег Дзячэнка, Юрый Наркевіч, Сяргей Рачкоў, Алег Раманаў і Кацяррына Серафіновіч) выбраны дэпутатамі Палаты прадстаўнікоў восьмага склікання, разгледжана пытанне аб дэтрмінаванні спыненні іх паўнамоцтваў у якасці сенатараў. Наталія Качанова павіншавала калег з выбраннем і пажадала паспяховай работы на карысць нашай краіны і нашага народа. «Няхай дэпутатская дзейнасць, якой вы будзеце займацца на працягу пяці гадоў, прынесе вам радасць ад работы і, вядома, будзе на карысць нашай роднай Беларусі», — падкрэсліла спікер.

Віншаванні і пажаданні былі адрасаваны і сенатарам Дзмітрыю Дзямідаву і Наталлі Якубіцкай, якія выбраны старшынёй Віцебскага і Мінскага абласных Саветаў дэпутатаў адпаведна, іншым членам Савета Рэспублікі, якія сталі дэпутатамі абласных і раённых Саветаў дэпутатаў.

Як адзначыў у размове з журналістамі член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве Алег РАМАНАЎ, досвед, атрыманы падчас работы сенатарам, яму абавязкова спатрыбаецца падчас дэпутатскай дзейнасці. «Наша краіна паспяхова вырашыла тыя задачы, якія патрабаваліся абноўленай Канстытуцыяй, аднак гэта не гаворыць пра тое, што заканадаўчая работа завершана, — звярнуў увагу сенатар. — Жыццё не стаіць на месцы. Шмат работы, звязанай з удасканаленнем дзейнасці і грамадзянскай супольнасці, і палітычных партый, аб чым гаворыў на ядаўняй нарадзе кіраўнік нашай дзяржавы. Ёсць работа, звязаная з удасканаленнем эканомікі ва ўмовах выклікаў. Пэўныя задачы перад намі стаяць у сферы ўдасканалення духоўнага жыцця нашай краіны: гэта культура, адукацыя, мастацтва. І па ўсіх гэтых кірунках дэпутаты Палаты прадстаўнікоў і члены Савета Рэспублікі наступнага склікання будуць напружана і адказна працаваць».

Па словах намесніка старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці Алега ДЗЯЧЭНКА, перыяд дзейнасці ў Саўеце Рэспублікі прайшоў вельмі хутка і незаўважна, але гэта былі прадукцыйныя гады, напоўненыя важнымі падзеямі і сур'ёзнымі справамі. «Набыты вельмі багаты вопыт парламенцкай работы, які ўключае і заканадаўчую дзейнасць, і работу з насельніцтвам (гэта і сустрэчы з грамадзянамі, і работа ў працоўных калектывах), — адзначыў ён. — Каштоўны досвед атрыманы падчас падрыхтоўкі змяненняў і дапаўненняў да Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Мы правалі дзясяткі дыялогавых пленумаў, іншых мерапрыемстваў высокага ўзроўню. Спадзяюся, што гэты вопыт будзе выкарыстаны ў далейшай парламенцкай дзейнасці, каб і далей працаваць на карысць людзей, маіх выбарчыкаў, Рэспублікі Беларусь».

Вераніка КАНОТА.

Жывая Канстытуцыя

У Беларусі — час шматгалосся. Услухайцеся: цурчыць мелодыя жыцця. Вясна. Як леташні снег, ручаікамі ўйкаюць змрочныя думкі, скептыкі панчаюць верць у будучыню, панюрыя людзі — усміхацца. Прырода скінула з сябе зімовае футра, яшчэ трохі — і загучыць птушнік шчэбет. Душу абуджае мелодыя «Гукання вясны». Аўтэнтычны абрад, які перадае беларускі нацыянальны характар, лінія, якая, нібыта ўзор сплуккага пояса, злучае наша мінулае з будучыняй.

Для продкаў гэтая пара года заўсёды была сакральнай. Сакавік — гэта яшчэ заўжды Вялікі Пост. Час будзіць сваю душу, спаліць у вогнішчы пакаяння грахі, шkodныя звычкі, скінуць з сябе груз кр'яду. Вясна — час надзеі. Так было і ў эпоху сахі, так і сёння падчас энэрганасычаных трактароў. Час с'ябуы. А сёлета з пачаткам земляробчага года супала яшчэ і палітычная вясна. Пасяяны зярняты новага палітычнага складу.

Так супала — 30 гадоў Канстытуцыі і 30 гадоў інстытуту прэзідэнцтва. За гэтыя гады грамадства ў эканамічным, тэхналагічным, нават гуманітарным плане ступіла наперад. А вольна-нацыянальнае самасвядомасць, гістарычная адказнасць і інфармацыйная сітуацыя адсталі. Пры гэтым камфортнае асяроддзе — пры добра заканспіраванай мімікры касмапалітызму і дзяржаўнай няспеласці — спрыяла гіпертрафіраванаму запалу да «неверагодных пераменаў». Нейкую частку беларусаў упэўнілі, што аўтар развіцця краіны з'яўляецца ворагам далейшага развіцця кіраўніцкага росту. Між тым, нашы канстытуцыйныя перамены пачыналіся менавіта з ініцыятыў Лукашэнка. Ён заўсёды тонка адчувае і заплыты грамадства, і гістарычнасць моманту. Першы пра гэта казаў задоўга да падзей 2020-га. На жаль, не пачулі.

Першая суверэнная Канстытуцыя ў 1994-м была напісана з павагай, але ў «запале». Савецкім ідэалам нават большасць былых камуністычных эліт здардзіла, а новыя ідэі былі жісткія. Народ прыскіпеў да чорнай заморскай газіроўкі, а эліты былі адурманены напоем заходняй дэмакратыі. Ужо праз два гады адбыўся крызіс улады. І прэзідэнт парайцеся з народам. Замест танкавых дывізіяў у Мінск на УНС з'ехаліся прадстаўнікі беларускага грамадства. На сход грамаду паклікаў першы прэзідэнт. Ужо тады былі зроблены вельмі мудры крокі. І беларусы выбралі прэзідэнцкую рэспубліку, улічваючы зразумелую персанфікацыю. Людзі сэрцам адчулі!

Калі б тады Канстытуцыя стала іншай, то і краіна ўжо б была без дзяржмедыцыны, дзяржактываў, вышэйша адукацыя стала б вочынай сталічных багачаў і немінуча грамадства было падзелена. Напішу больш даходліва — не па барбершопам і супермаркетах хадзілі б, а па пакутах вымушанай працоўнай міграцыі. Першая рэдакцыя змен у Канстытуцыі была свайго роду аб'ярагам. Ад чаго? Ад усяго, што перажылі нашы суседзі. А змены, якія ўсе разам прынялі ў лютым 2022-га, — самая народныя.

Вось цяпер наша Канстытуцыя павінна стаць страхоўкай ад усялякага роду забыццяў і ўваходжаньняў у чужыя дзяржавы ўтварэнні. З аднаго боку, было вельмі важна правільна захаваць карысныя і правільныя нормы, пераемнасць заканадаўчай думкі, з другога — скіраваць заплыты грамадства і заканадаўчую рэакцыю на выклікі сучаснага свету. Мы і паставіліся з павагай да тых нормаў, якія дазволілі нам паступальна развіваць краіну, адвесці нашу дзяржаўнасць ад прорвы, абсыці ашалелыя шляхі нацыянальнай дэградацыі. У нас атрымалася. У многіх іншых выйшла па-рознаму. Значыць, мы стварылі правільны дакумент! Амаль тры дзесяцігоддзі рухаліся наперад.

Рэдка хто так пісаў сваю Канстытуцыю. Асабліва цяпер у свеце дыктатуры глабальных транснарацый. Звычайна над галоўным дакументам краіны працуюць келейна. Выбраны істэблішмент, і часта пад дыктоўку цэнавых цэнтраў сусветнай сілы. А ў нас было галоснае, справядлівае і адкрытае. Нават у складзе камісіі былі і не толькі свецкія прававой думкі, але ўвесь зрээ грамадства. Неверагодна дэмакратычна. Дыялогавае пляцоўкі ахавалі ўсіх неаб'явак. А ўсе прапавы грамадства пералапілі найлепшыя юрысты краіны.

Першы проста паказаў, што перамены б'ваюць чывілізаванымі, а заадно нагадуў усім нам пра рысу нацыянальнага характару — памяркоўнасць, а гэта і інтэлігентнасць, і разважлівасць. Добра, што ёсць кама нагадаць!

Абноўлена Канстытуцыя — таксама рэакцыя на заплыт часу. У краіне прайшоў адзін дзень галасавання, які стаў яшчэ і днём кансалідацыі грамадства. Беларусы вызначыліся не толькі са сваімі прадстаўнікамі ў Авальнай зале, але і тым самым падтрымалі дзейны курс дзяржавы, сансы і тэндэнцыі развіцця краіны. Электаральная падмацавалі легітымнасць цяперашняй улады і цяперашняй Канстытуцыі.

Канстытуцыя — гэта не застылы артэфакт прававых ідэй. Гэта грамадская дамова, якая носіць палітыка-прававую форму. І гэтая грамадская дамова павінна быць стаць свайго роду дарожнай картай стратэгічнага развіцця ўсіх інстытутаў, грамадства і дзяржавы на найбліжэйшыя дзесяцігоддзі наперад. Але разам з тым Канстытуцыя — носьбіт сэнсаў, заканадаўчы маяк. Таму і ўнесены нормы, якія аберагаюць справдвечныя каштоўнасці, задарэны трэкі на развіццё дзяржаўнасці і арыентацыю беларусаў як грамадзян незалежнай дзяржавы — усё гэта заканадаўчы адказ дзікай глабалізацыі і татальнаму расчлаванчванню.

А яшчэ ў Асноўным Законе прапісаны і механізмы страхоўкі ад палітычнага крызісу, узмацняюцца роля парламентарызму, і размеркаванне паўнамоцтваў, і — што вельмі важна ў свеце пражрэванага капіталізму — сацыяльнасць дзяржавы. Усё, што хацелі людзі. І тых, хто падтрымліваў прэзідэнта, і тых, хто паддаўся моде на вулічных «дэфіле». Але мода на развільлоці сыходзіць. А краіна ў нас засталася. А цяпер і перамены — заплыты грамадства, замацаваныя Канстытуцыяй.

Налі ЗІГУЛЯ.

Вяршыня народаўладдзя

Ва ўсіх рэгіёнах ідзе вылучэнне кандыдатаў у дэлегаты Усебеларускага народнага сходу. Нашы карэспандэнты перадаюць з месцаў «ВЕТЭРАНЫ — ЗА СТАБІЛЬНАСЦЬ І АДЗІНСТВА НАРОДА»

У Гродне кандыдатамі ў дэлегаты УНС ад абласной ветэранскай арганізацыі выбрана 10 чалавек

Усе прэтэндэнты прайшлі сур'ёзна адбор. Работа па разглядзе кандыдатур пачалася некалькі месяцаў таму. Было разглядажана нямала дастойных прэтэндэнтаў. Кожны раён прадставіў некалькі кандыдатур. Канчатковая лічба была зацверджана Прэзідыумам абласнога Савета ветэранаў.

Старшыня Гродзенскага абласнога Савета Беларускага грамадскага аб'яднання ветэранаў Іван ТУСТАЎ назваў вылучэнне кандыдатаў у дэлегаты Усебеларускага народнага сходу важным грамадска-палітычным мерапрыемствам. Ён расказаў, што такая работа вялася ў кожным раёне. Такім чынам, канчаткова было прадстаўлена некалькі дзясяткаў кандыдатур. Усе яны разглядаліся ў абласным Савеце ветэранаў. Паколькі рашэннем Цэнтральнай выбарчай камісіі на грамадскія аб'яднанні існуе квота — 80 чалавек, рашэннем рэспубліканскага Савета ветэранаў гродзенцам прапанавана вылучыць 10 чалавек. А ўсяго абласная ветэранская арганізацыя налічвае 150 тысяч чалавек. Трэцяя частка — гэта жанчыны.

Зрабіць канчатковы выбар было няпроста, бо ў ветэранскай арганізацыі нямала годных людзей. І наша задача была — выбраць з іх самых вартых. Мы разгледзілі ўсе кандыдатуры на прэзідыум абласнога Савета, вызначылі кандыдатаў у дэлегаты, а на пленуме абласнога Савета іх зацвердзілі. Усе кандыдатуры аднагалосна падтрыманы. І гэта нездарма. Тут няма выпадковых людзей, усе прадстаўнікі рэйсаваныя ветэранаў, заслужаныя дзеячы будаўнічай галіны, педагогічнай працы, — зазначыў Іван Тустаў.

Ён упэўнены, што ўсе кандыдаты будуць годна служыць сваёй Радзіме, выконваць абавязкі на давераных ім пасадах і абавязкова даносіць у рашонні Усебеларускага народнага сходу да жыхароў рэгіёна.

Іван Тустаў падкрэсліў, што сярод дзесяці кандыдатаў у дэлегаты УНС тры жанчыны. Адна з іх — Ірына СЕРАБ-

РОЎСКАЯ, старшыня Мастоўскага раённага Савета ветэранаў, дэпутат раённага Савета.

— Мне вельмі ўсхвалявала навіна аб тым, што маю кандыдатуру вызначылі для ўдзелу ва высокі беларускі форум. Для мяне такі вопыт будзе ўпершыню. Сваю задачу як прадстаўніка ветэранскай арганізацыі бачу ў тым, каб захоўваць інтарэсы людзей старэйшага ўзросту — носьбітаў гістарычнай памяці. Менавіта людзі старэйшага пакалення ведаюць цану мірнага жыцця і імкнуча да мірнай будучыні сваіх дзяцей і унукаў. На нас кладзецца важная і адказная задача — перадаць тым, хто ўступае ў самастойнае жыццё, гісторыю і традыцыі нашага беларускага народа, — зазначыла Ірына Сераброўская.

Аляксандр СЯГОДНІК, які ў абласным Савеце ветэранаў узначальвае камісію па рабоце з моладдзю і патрыятычным выхаванні, двойчы прымаў удзел у рабоце Усебеларускага народнага сходу. І воль ён ізноў у ліку кандыдатаў у дэлегаты форуму. Лічыць важным момантам той факт, што чарговы сход будзе праходзіць у адпаведнасці з новай Канстытуцыяй, якая прынята падчас усеагульнага рэфэрэндуму. Гэты факт надае сходу народны змест.

— Кожны будучы дэлегат, на мой погляд, адчувае на сабе гэту ношу, бо прадстаўляе ўвесь беларускі народ. Таму тут адказнасць за краіну, стабільнасць і развіццё. Але ўсё гэта дасягаецца толькі адзінствам народа. І мы бачым гэта на прыкладзе нашага гродзенскага рэгіёна, дзе мірна існуюць людзі шматлікіх нацыянальнасцяў і канфесій, — заўважае ён.

Аляксандр Сягоднік упэўнены: ветэраны, якія стваралі гэту краіну, па-ранейшаму застаюцца яе актыўнымі грамадзянамі. Яны працягваюць мсію па пераемнасці пакаленняў і разам з моладдзю будуць сённяшні і заўтрашні дзень сваёй Радзімы.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ЯКОЙ КРАІНА БУДЗЕ ЗАЎТРА, ЗАЛЕЖЫЦЬ ТОЛЬКІ АД НАС

Магілёўская абласная арганізацыя Беларускага саюза жанчын дэлегавала на Усебеларускі народны сход кандыдатаў з розных сфер дзейнасці

Канферэнцыя, дзе прадстаўніцы гэтай арганізацыі абмяняліся думкамі наконт удзелу ў маштабным Усебеларускім народным сходзе, прайшла ў сценах Беларуска-Расійскага ўніверсітэта. Ярыя, прыгожыя, актыўныя — нават самі удзельніцы заўважылі, што здольныя зрабіць рэчашнасць кожнага дня больш радаснай і змястоўнай.

У Магілёў прыехалі прадстаўніцы раённых і гарадскіх арганізацый з усіх куточкаў вобласці. Удзельнічалі прадстаўніцы ад буйных прадпрыемстваў, такіх як «Магілёўхімвалакно», «Бабушкіна крынка», «Бабурыскаграмаш», «Дамачай». На сустрэчы растлумачылі, што такое УНС, якія будуць паўнамоцтва. На парадку дня былі разгледжаны два пытанні — аб выбары дэлегатаў на рэспубліканскую канферэнцыю і непасрэдна кандыдатаў у дэлегаты на УНС.

— Нашай канферэнцыі папярэднічалі гарадскія і раённыя, — паведаміла старшыня абласной арганізацыі БСЖ Ала ГАЛУШКА. — У нас 21 раён і два гарады — Магілёў і Бабруйск. Усе на сваім узроўні правалі канферэнцыі, дзе вылучылі годных прадстаўніц для ўдзелу ва УНС і для прадстаўніцтва на рэспубліканскай канферэнцыі нашага аб'яднання ад вобласці. Мы разгледзілі кандыдатуры ад Магілёва, Бабруйска, Шклоўскага, Магілёўскага, іншых раёнаў — усяго 10 чалавек.

— З кожным годам колькасць жанчын у тых жа органах улады, дэпутатскім корпусе павялічваецца, — падкрэсліла Ала Галушка. — Сёння наша абласная арганізацыя аб'ядноўвае 23 тысячы чалавек. Гэта магутная сіла. І тое, што нашай арганізацыі дадзена права вылучаць кандыдатаў у дэлегаты УНС, сведчыць пра яе сур'ёзнае грамадска-палітычнае гучанне, аўтарытэт. Нядаўна з намі сустрэкаўся кіраўнік дзяржавы, цікавіўся нашымі праблемамі, паставіў канкрэтныя задачы. Жанчыны, якія будуць прадстаўляць вобласць на рэспубліканскай канферэнцыі, уяўляюць сабой зрээ усіх сфер дзейнасці: адукацыі, культуры, сельскай гаспадарцы, дзяржслужбы, вытворчасці. Яны прымалі ўдзел у конкурсах БСЖ, станавіліся лаўрэатамі конкурсу «Жанчына года», рэалізавалі значныя праекты, удзельнічалі ў акцыях і важных мерапрыемствах. Усе жанчыны, якіх мы абралі, актыўныя, цікавыя, ужо правялі сябе ў рамках нашай грамадскай арганізацыі. Разумяючы, што работа ва УНС доўгая і адказная, мы вылучалі як вопытных, так і маладых нашых прадстаўніц.

Спецыяліст па сацыяльнай рабоце аддзялення Бялыніцкага раённага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва, член пярвічнай арганізацыі «Беларускі саюз жанчын» Марта ШАРАПАВА — сярод тых, хто выбраны кандыдатам на ролю дэлегата на Усебеларускі народны сход ад Магілёўскай вобласці.

— Гэта вельмі важная для мяне падзея і вялікая адказнасць перад тымі, хто мяне выбраў, — кажа яна. — Беларусь была і застаецца сацыяльнай дзяржавай. Таму хацелася б, каб на тэрыторыі нашай краіны форуму было разгледжана пытанне падтрымкі сямі, мацярынства, маладых сем'яў, магчымасць пашырэння межаў выкарыстання сямейнага капіталу. Вельмі важна ўдзяліць максімум увагі дэмаграфічнай праблеме краіны, развіццю рэгіёнаў, агучыць іншыя праблемы, якія хвалююць людзей. Думаю, кожнаму з нас трэба зразумець, што ад нашай грамадзянскай пазіцыі і асабістага ўкладу залежыць тое, што адбываецца ў краіне і якой яна будзе заўтра. Толькі чалавек, які працуе, здольны рабіць жыццё ў краіне лепшым.

Старшыня Бялыніцкага раённай арганізацыі БСЖ Ірына ФУРСАВА, якая будзе прадстаўляць Магілёўскую вобласць на рэспубліканскай канферэнцыі БСЖ, выказала меркаванне, што удзельніцы арганізацыі заўсёды адрозніваліся актыўнай пазіцыяй.

— Яны зацвердзілі ў грамадска-палітычным жыцці краіны, абмяркоўваюць важныя для грамадства пытанні, — кажа суразмоўніца. — Прымаючы ўдзел ва УНС, нашы жанчыны змогуць непасрэдна удзельнічаць у прыняцці важных для Беларусі рашэнняў і дапамагачь людзям вырашаць разнастайныя пытанні.

Налі ЗІГУЛЯ.

ВЫПЛАТЫ ПА БАЛЬНІЧНЫХ ВЯРАСТАЦЬ

Варта ведаць

УСЁ ПРА ЦЭ І ЦТ

Пачалася рэгістрацыя на цэнтралізаваны экзамен

Запісацца на яго вучням 11-х класаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі можна будзе з 20 сакавіка да 5 красавіка. На цэнтралізаванае тэсціраванне рэгістрацыя будзе праходзіць у перыяд з 9 да 22 красавіка.

Таксама ў Міндукацыі паведамілі, што сёлета цэнтралізаванае тэсціраванне і цэнтралізаваны экзамен пройдуць у адзінны тэрмін як для выпускнікоў 2024 года, так і для тых, хто скончыў школу ў папярэдняй гады.

Калі пройдуць?

27 мая — ЦЭ для 11-класнікаў па прадметам па выбары і ЦТ для выпускнікоў мінулых гадоў па адным з двух профільных прадметаў — уступных экзаменаў у ВНУ на выбар саміх аб'ектаў.

30 мая — ЦЭ для 11-класнікаў і адначасова — ЦТ для выпускнікоў мінулых гадоў па беларускай або рускай мове. Удзельнікі тэсціравання сам выбіраюць адну з дзвюх дзяржаўных моў для выканання тэста.

3 і 6 чэрвеня — ЦТ па другім з двух профільных прадметаў — уступных экзаменаў у ВНУ. Яго таксама выбіраюць самі аб'екты.

Важныя падрабязнасці

• Рэгістрацыю навучэнцаў 11-х класаў для ўдзелу ў ЦЭ ажыццяўляюць установы агульнай сярэдняй адукацыі.

• Рэгістрацыю на ЦТ можна прайсці ў 40 пунктах анлайн праз асабісты кабінет удзельніка. Адрасы, тэлефоны, графік работы пунктаў рэгістрацыі размешчаны на сайце РІКВ у раздзеле «Пункты рэгістрацыі і правядзення ЦТ».

• Сёлета вучні 11-х класаў павінны прыбыць у пункты правядзення ЦТ не пазней за 30 хвілін да пачатку іспыту. Раней было — за гадзіну.

• У гэтым годзе цэнтралізаваны экзамен пройдзе ў будні, а не ў нядзелю, як у мінулым годзе.

• Рэзервовыя дні для ЦЭ па вучэбных прадметах па выбары арганізаваны ў даты правядзення ЦТ у рэзервовыя дні, а таксама 19 жніўня.

• Рэзервовыя дні для ЦЭ па прадметах «Беларуская мова» або «Руская мова» — у даты правядзення ЦТ у рэзервовыя дні і 21 жніўня 2024 года.

• Для ЦТ рэзервовыя дні ў гэтым годзе засталіся нязменнымі — 19, 21 і 23 чэрвеня.

Падрыхтавала

Алена ВІНАГРАДАВА

100% замест 80, але не ўсім

— Новаўвядзенні, якія былі прыняты, кіраваны на тое, каб узмацніць сацыяльныя прынцыпы і дыферэнцыраваць страхавы падыход для застрахованых у сістэме дзяржаўнага сацыяльнага страхавання грамадзян, — адзначыла кіраўнік Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Юлія БЕРДНІКАВА.

У Беларусі больш за 250 тысяч арганізацый, якія з'яўляюцца работадаўцамі. Усе іх бухгалтарскія службы з 1 ліпеня будуць узаемадзейнічаць непасрэдна з Фондам сацыяльнай абароны насельніцтва (ФСАН). Цяпер ён з'яўляецца непасрэдным удзельнікам у парадку прызначэння і выплаты дапамогі па часовай непрацаздольнасці.

Найперш з 1 ліпеня мяняецца сам парадок па налічэнні бальнічнага. Сярэднядзённая заробак будзе вылічвацца з усіх выплатаў на карысць работніка, на якія налічваліся абавязковыя страхавыя ўносы. Перавага ў тым, як сцвярджаюць спецыялісты, што такім чынам павялічыцца памер сярэднядзённага заробку. У дзейным парадку з гэтай формулы выключаліся некаторыя аднаразовыя выплаты, такія як дапамога на аздараўленне ці аднаразовая матэрыяльная дапамога.

Яшчэ адно новаўвядзенне — мінімальны памер бальнічнага будзе залежаць ад мінімальнай заробатнай платы. Сёння, нагадаем, яна складае 626 рублёў.

— Напрыклад, малады работнік прыступіў да работы 1 жніўня, і аплата яго працы мінімальна, 626 рублёў. Калі ён захворе і прабудзе на бальнічным 30 дзён, памер дапамогі па непрацаздольнасці будзе складаць мінімум 626 рублёў. Рост у параўнанні з дзейнымі ўмовамі будзе ў тры разы, — прывяла прыклад Юлія Берднікава.

Разлік памеру сярэднядзённага заробку для бальнічнага будзе цэнтралізаваны. Яго разлічыць ФСАН, грунтуючыся на даных персаніфікаванага ўліку. Яшчэ адзін важны параметр — працягласць выплаты ўносаў у бюджэт фонду. Раніш, што ў новай формуле разлікаў мае значэнне стаж работніка. Калі ўносы ў фонд за работніка ўплатваліся 10 гадоў і болей, то з першага дня хваробы страчаны заробак будзе кампенсаваны на 100%. Калі страхавы стаж меншы 10 гадоў — на 80%, прычым за ўсю працягласць бальнічнага.

— Хачу звярнуць увагу, што ў дадзеным выпадку страхавы стаж — гэта працягласць выплаты страхавых уносаў у бюджэт фонду, няважна, з якога ўзроўню заробку і месца працы, — адзначыла Юлія Берднікава. — Таксама мы чакаем, што на карысць работніка складзецца і сам разлік перыяд, бо сёння ў ім улічваецца ўсё го тылькі шэсць календарных месяцаў, якія папярэднічаюць захворванню. У новай формуле з 1 ліпеня будуць удзельнічаць 18 месяцаў, якія папярэднічалі кварталу наступлення страхавога выпадку. Мы чакаем, што гэта норма будзе на карысць работніка, бо павялічыцца памер сярэднядзённага заробку і з боку фонду будуць улічаны ўсе месцы работы, дзе працаваў работнік у гэты разліковы перыяд.

З ліпеня бальнічны будзе прызначана па асноўным месцы работы. У сённяшніх умовах бальнічны аплачваецца па кожным месцы работы асобна.

— Цяпер, калі ў грамадзяніна тры месцы работы, ён па ўсіх пацярджвае сваю непрацаздольнасць, і тры бухгалтарскія службы займаюцца вылічэннем і прызначэннем дапамогі.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У новых умовах гэты механізм цэнтралізуецца, і незалежна ад таго, колькі месцаў работы, калі ёсць асноўнае, перавага ў выплаци па асноўным месцы работы. Гэта цэнтралізацыя здыме нагрукі на бухгалтарскія службы, і колькасць саміх прызначэнняў скараціцца. Але права на прызначэнне дапамогі па асноўным месцы работы будзе, толькі калі грамадзянін не выконваў працоўныя функцыі па іншых месцах работы. Сёння ёсць з'яўляванні, калі работнік захворвае і па адным месцы работы прадстаўляе лісток часовай непрацаздольнасці, а па астатніх працягвае выконваць рабочыя задачы. У новым парадку гэта будзе выключана, — пракаментавала Юлія Берднікава.

Механізм ужо працуе

Абмен данымі будзе адбывацца праз карпаратыўны партал ФСАН portal.ssf.gov.by. Прадугледжана два спосабы ўзаемадзейнення. Традыцыйны, калі звесткі сам бухгалтар будзе запавядаць на партале фонду і там жа атрымаваць адказ. Фактычна гэта дзейнасць у асабістым кабінете плацельшчыка ўносаў.

Ёсць і другі спосаб. Ён больш прыдатны для арганізацый, дзе шмат супрацоўнікаў і няма магчымасці кожны раз наведваць асабісты кабінет плацельшчыка ўносаў. Для такіх выпадкаў прадугледжаныя праграмы інтэрв'ю, калі праграма забеспячэнне бухгалтарскай службы інтэгруецца з парталам фонду, і, не выходзячы з бухгалтарскай праграмы, можна накіраваць запыт у фонд і атрымаць адказ.

Этапы ўзаемадзейнення наступныя. Работадаўца, атрымаўшы лісток непрацаздольнасці, перадае звесткі пра страхавы выпадок у ФСАН. Фонд, атрымаўшы гэтыя звесткі, разлічвае страхавы стаж (да 10 ці больш 10 гадоў), памер сярэднядзённага заробку, права на мінімальны памер дапамогі. Работадаўца, атрымаўшы гэтыя звесткі, прыступае да разліку дапамогі па часовай непрацаздольнасці.

Тэсціраванне новага парадку адбылося летась. У чэрвені квартал мінулага года была сфарміравана пілотная група з 250 найбуйнейшых прадпрыемстваў, і на сёння яны падключаны да ўзаемадзейнення з фондам і апрабавваюць на практыцы новую форму разліку. Сярод іх — «Віцебскэнерга», Віцебская бройлерная птушкафабрыка, «Гомельэнерга», СП «Санта-Брэмар», МТЗ, МАЗ, Гомельская абласная клінічная бальніца, «Брэстэнерга», Брэстская абласная анкалагічная дыспансер, Віцебская гарадская цэнтральная паліклініка і іншыя. За гэты перыяд атрымана каля 13,5 тысяч запытаў па бальнічных, і іх паспяхова разлічылі.

— Механізм створаны і працуе як гадзіннік. З улікам таго, што да 1 ліпеня застаецца ўсяго квартал, з 1 красавіка да 30 чэрвеня кожны работадаўца зможа ім скарыстацца і пратэсціраваць, паглядзеўшы на практыцы, як узаемадзейнічае з фондам, што з'яўляецца ўзаходна дзейнымі, які атрымаваецца адказ, і адпаведна, за тры месяцы і арганізацыйна, і тэхналагічна падрыхтавацца да новага парадку. Заключам усе бухгалтарскія службы ўключыцца ў гэты тэсціраванне, — дадала Юлія Берднікава.

Навацыі ў асабістым кабінете плацельшчыка

Акрамя 250 тысяч арганізацый-работадаўцаў, на ўлік у органы ФСАН знаходзіцца больш за 400 тысяч фізічных асоб, якія самастойна ўплатваюць уносы ў бюджэт фонду. Да студзеня бягучага года працаваў з фондам можна было

праз карпаратыўны партал фонду з дапамогай электроннага лічбавага подпісу. Калі апошняга не мелася, трэба было асабіста з'явіцца ў органы фонду для прадстаўлення справаздачнасці і атрымання неабходных звестак.

Каб забяспечыць максімальна зручныя ўмовы ўзаемадзейнення з фондам, з 1 студзеня бягучага года для мікраплацельшчыкаў з колькасцю работнікаў да пяці чалавек партал дапрацаваў. Цяпер рэалізавана магчымасць уваходу ў асабісты кабінет плацельшчыка без электроннага лічбавага подпісу, і ўсе плацельшчыкі ўносаў могуць аддалена ўзаемадзейнічаць з фондам.

У асабістым кабінете рэалізаваны наступныя функцыяналы. Кожны плацельшчык можа аддалена падаваць справаздачнасць і дакументы персаніфікаванага ўліку. Акрамя таго, маецца 16 даведчана-інфармацыйных сэрвісаў і 12 інфармацыйных вітрын даных. Таксама рэалізаваны інструменты праактыўнага маніторынгу за абгрунтаваным расходаваннем сродкаў бюджэту фонду на выплаты дапамогі. Гэта навацыя 2024 года, дзякуючы якой кожны работадаўца можа звярнуцца ў фонд праз асабісты кабінет плацельшчыка і атрымаць адказ па правамернасці выплаты дапамогі ў поўным памеры.

Кантраляваць работадаўцу праз мабільны дадатак

З 2023 года фонд ўзаемадзейнічае яшчэ і з работнікамі — праз мабільны дадатак. Пры запуску ён трапіў у топ-10 самых запатрабаваных. На сёння на мабільны тэлефон яго ўстанавілі больш за паўмільёна беларусаў, ці кожны восьмы работнік.

Праз мабільны дадатак ФСАН можна ў анлайн-рэжыме атрымаваць і кантраляваць даныя, якія адлюстроўвае яго работадаўца. Гэта звесткі персаніфікаванага ўліку: прыём на работу і звальненне, памер заробатнай платы, на якую налічваецца ўносы. Пачынаючы з 2015 года, адлюстроўваецца інфармацыя, ці аплачаны ўносы, а таксама грамадзянска-прававыя дагаворы, якія заключаліся з грамадзянінам.

Акрамя таго, мабільны дадатак дазваляе разлічыць страхавы стаж работніка.

— Трэба ўсведамляць, што, дасягаючы агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, каб рэалізаваць права на пенсію, неабходна мець дастатковы страхавы стаж. На сёння ён складае 19,5 года. Але тут ёсць адна асаблівасць: адзін месяц стажу разлічваецца зыходзячы з таго, што ўносы ўплатваюцца з заробку, не ніжэйшага за мінімальны. Трэба разумець, што калі ўносы плацілі з паловы мінімальнага заробку, то залічваецца паўмесяца страхавога стажу. Таму грамадзянам трэба кантраляваць свой страхавы стаж і сачыць, каб работадаўца ў поўным аб'ёме і своєчасова адлюстроўваў адпаведныя даныя, — патлумачыла намеснік кіраўнік Фонду сацыяльнай абароны насельніцтва Кацярына ЛІХАЧОВА.

Каб кантраляваць сваёй работадаўцу, кожны грамадзянін можа спампаваць мабільны дадатак і ўстанавіць на тэлефон.

— Гэта настольная кніга грамадзяніна, які мае права на выплаты са сродкаў ФСАН — у першую чаргу бальнічныя і працоўная пенсія, — падкрэсліла Кацярына Ліхачова.

Калі работнік заўважыў, што яго даныя, пададзеныя ў ФСАН, няпоўныя, варта найперш звярнуцца да работадаўцы. Калі праблема не вырашаецца, звяртацца ў органы ФРАВЕЦ.

Алена КРАВЕЦ.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

У ААН заявілі, што нелегальная прымусовая праца ў прыватным сектары прыносіць \$236 млрд

Незаконныя даходы, якія атрымліваюцца ад выкарыстання ў прыватным сектары прымусовай працы, узраслі ў свеце з 2014-га на 37 працэнтаў, дасягнуўшы 236 мільярдаў у год. Такія звесткі прыводзяцца ў дакладзе Міжнароднай арганізацыі працы (МАП), якая з'яўляецца спецыялізаванай устаноўвай ААН. Гэты рост абумоўлены як «павелічэннем колькасці людзей, якія прымушаюцца да працы, так і больш высокімі даходамі ад эксплуатацыі ахвяр», адзначылі ў МАП. Эксперты прыйшлі да высновы, што «гандары людзьмі і значныя заробкі каля \$10 тыс. на адну ахвяру» незаконнай эксплуатацыі ў параўнанні

з \$8,2 тыс. 10 гадоў таму. Самыя высокія штогадовыя нелегальныя даходы ад прымусовай працы здабываюцца ў Еўропе і Цэнтральнай Азіі (\$84 млрд).

У Аўстраліі вырасілі самыя вялікія ў свеце буйкі

На аўстралійскай ферме вырасілі буйкі памерам з шарык для пінг-понга. Ягада трапіла ў Кнігу рэкордаў Гінеса, паведаміла BBC. Буйкі-гігант вагой 20,4 грама і дыяметрам амаль чатыры сантыметры быў вырашаны на кустах сорту «Этэрна» на ферме Costa Group. Памеры ягады перавышаюць сярэдняю велічыню прыкладна ў 10 разоў. Уладальнік фермы Брэд Хокінг раскажаў, што ён плануе зрабіць з гіганцкай ягадай: «Было некалькі ідэй, можа быць, адліць смалу і замацаваць яе на сцяне ці нешта

падобнае». Раней тытул належаў ягадзе вагой 16,2 грама і дыяметрам 3,63 сантыметра. Яе вырасілі селекцыянеры Дэвід і Ліса Мазардзіс з Заходняй Аўстраліі. Рэкорд быў зарэгістраваны ў верасні 2020 года.

Пракуратура западозрыла прэзідэнта Перу ў карупцыі з-за калекцыі гадзіннікаў

Генеральная пракуратура Перу пачала папярэдняе расследаванне ў дачыненні да прэзідэнта краіны Дзіны Буалуртэ па падарэні ў незаконным узбагачэнні з-за паведамленняў СМІ аб калекцыі дарагіх гадзіннікаў, якая належыць кіраўніку дзяржавы, перадае ТАСС. На мінулым тыдні журналіст Марка Сіфунтэс апублікаваў на YouTube-канале відэа, у якім сцвярджаў, што са снежня 2022 года, калі Буалуртэ стала прэзідэнтам, яна з'яўлялася на публіцы з 14 рознымі гадзіннікамі, у тым ліку Rolex. Як вядома, Буалуртэ стала кіраўніком дзяржавы пасля таго, як Кангрэс Перу аб'явіў імпічмент экс-прэзідэнту Педра Кастылья з-за абвінавачванняў у карупцыі. На той момант яна была віцэ-прэзідэнтам.

БАГАТЫ НЕ ТОЙ, У КАГО ШМАТ...

На мінулым тыдні сястра распавяла, што напаяла тонкіх блінцоў і пачаставала імі сваіх суседзяў па лесвічнай пляцоўцы. Яны іншаземцы, таму пра Масленіцу пачулі ўпершыню. Шматдзетная мама вельмі ўзрадавалася такому знаку ўвагі. Сказала, што дзеці і муж дагэтуль згадваюць «Аліўе», якое Наташа прыносіла ім на Новы год. «Днямі я перабрала рэчы сына, з якіх ён ужо вырас, і таксама прапанавала ёй некалькі пакетаў. Маўляў, выберы, што падыдзе. Астатняе можаш у царкву аддаць, магчыма, там камусьці з прыхаджан спатрэбіцца».

Добры прыклад заразны. Суседка таксама прынесла і пачаставала Наташу і яе сям'ю хлебам, які пячэ сама. Сястра злавіла сябе на думцы, што для яе большае шчасце — даваць, чым атрымліваць. І дадала: «Недарэмна ў чалавека дзве рукі. Прымаючы левай, трэба раздаваць правай». Галоўнае — рабіць гэта ад чыстага сэрца. А не так, як адна мая знаёмая, якая ўсё аддае са словамі «вазьмі, бо мне гэта не патрэбна, усё адно буду выкідваць». Як кажуць у народзе, «на табе, Божа, што мне нягожа».

«Вы заўважылі, што мы ў дом усё нясём, нясём, нясём, а з дома... хіба памыйнае вядро выносім, — разважае псіхолаг Марына Таркава. — Мала добрага з дому выносім. Вось такія мы, а не такія, як пра сябе думаем. А цяпер добра пра сябе думаем, асабліва калі ў нас шмат падпчыкаў. Цяпер свет лічбаў. Мы з вамі пазнаёмліся — і адразу лічбы глядзім. Так сабе праглядаў, так сабе... Ну а проста ўявіце: мы ж перастаем бачыць адно аднаго! На Усходзе гэта вельмі добра раней ведалі, таму абсалютна ўсе бабулі пяклі штосці і абавязкова частавалі суседзяў. І сёння кожнаму з нас варта больш аддаваць. Прычым рабіць гэта з радасцю і лёгкім сэрцам». Дарэчы, аддаваць можна не толькі рэчы і грошы... «А што яшчэ?» — спытаеце вы. Адказ знойдзеце ў прытцы.

Жыў-быў бядняк. Ён назіраў, як удала ў яго знаёмых ідзе гандаль, як яго суседзі багацеюць. Вось толькі ў яго самога ўсё ніяк не падзілася. Аднойчы хмуры, стомлены, ён цягнуўся па дарозе і ўбачыў мудраца.

— Чым ты засмучаны? — спытаў мудрэц.
— Я ніяк не магу выбрацца з беднасці, — прызнаўся чалавек. — Зусім не ведаю, як мне выправіць сітуацыю. Спрабаваў займацца гандлем, навукай, але нічога не выходзіць.
— Ты бедны, бо ты не ўмееш быць шчодрым, — адказаў мудрэц.
— Але як мне быць шчодрым? У мяне няма грошай. Я нават не магу купіць сабе новае адзенне, мне няма на што пабудаваць лодку. Я б і рады нешта падарыць людзям, але мне і на сябе не хапае.

— Хіба шчодрасць праўляецца толькі ў грошах? Кожны чалавек, незалежна ад таго, ці ёсць у яго грошы, усё адно багаты. Настолькі, наколькі сабе дазваляе. У кожнага з нас ёсць сем крыніц багацця, матэрыяльныя даброты — гэта толькі адна з іх. Так, у цябе няма адной, але ёсць іншыя шэсць.

— І што ж гэта за крыніцы?
— Гэта тваё сэрца, твае думкі, твае вочы, твая усмешка, твае словы і твае рукі. Сэрца: ты можаш проста шчыра жадаць усім без выключэння шчасця. Думкі: яны заўсёды павінны быць добрыя. Вочы: ты можаш глядзець з надзеяй, любоўю, шчырасцю на гэты свет. Усмешка: ты можаш дарыць бясконную колькасць усмешак дарослым, дзецям, жывёлам, раслінам, небу. Словы: ты можаш жадаць добра, захаляцця прыгажосці, казаць добрыя рэчы. Рукі: ты можаш кожны дзень рабіць нешта карыснае для тых, хто мае патрэбу. Дапамажы пажылому суседу прыбраць яго агарод. Дапамажы дзіцяці зрабіць цацку. Дапамажы суседцы паднесці цяжкае цяжкі.

— Добра, я зразумеў. Дзякуй табе, — у вачах бедняка з'явілася надзея.
— І памятай галоўнае, — ненадоўга спыніў яго мудрэц. — Дары тое, што ў тваіх сілах, проста так, не чакаючы і не просячы нічога ўзамен. Няхай маўчыць той, хто даў, і кажа той, хто атрымаў. І сапраўднае багацце ад свету абавязкова да цябе прыйдзе, цалкам верагодна, ад зусім іншых людзей, іншых спраў. І не забывай яшчэ пра адну мудрасць: «Багаты не той, у каго шмат, а той, какому дастаткова».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.

Сямейная Газета

Выпуск № 5 (230)

Тата можа!

«ЛЮБОЎ — ГАЛОЎНАЕ, ШТО БАЦЬКІ ПАВІННЫ ДАЦЬ СВАІМ ДЗЕЦЯМ»

Фота Пявель ГОНАД.

Тата і мама — два самыя важныя чалавекі ў жыцці кожнага дзіцяці. І калі роля мамы ўсім зразумелая, то роля таты часта, на жаль, зводзіцца толькі да пакаранняў. А тым часам мужчынскае выхаванне не менш важнае, чым жаночае: усе дзеці маюць патрэбу ва ўдзеле таты ў іх жыцці, у яго сяброўстве, клопаце, пляшчце і абароне. У нашай рубрыцы «Тата можа!»

мы размаўляем са свядомымі татамі розных узростаў і прафесій, просім іх дзіцяці сваім досведам, поглядам на здароўя ўзаемаадносіны з дачкамі і сынамі. Сёння ў нас у гасцяў шчаслівы бацька чатырох дзяцей — выканаўчы дырэктар прадпрыемства па вырабах аўтаматычных гардэробных канвеераў Андрэй ДЫРМАН з вёскі Бараўляны Мінскага раёна.

Пра адно вясло і брудны посуд

— Андрэй, давайце пачнём са знаёмства з вашай сям'ёй.

— Мы з жонкай Аленай разам ужо дзесяць гадоў. Гэта другі шлюб і ў яе, і ў мяне. Калі пазнаёмліся, у кожнага з нас ужо было па дачце. Вользе ў гэтым годзе будзе 24 гады, Ганне — 18. Разам з Аленай мы нарадзілі яшчэ дваіх дзяцей: сына Аляксандра (яму цяпер 9 гадоў) і дачку Анастасію (ёй — 7). Мы з жонкай не падзяляем дачок на «тваіх» і «маіх» — усе дзеці нашы, агульняй, па-іншаму ніколі не было і не будзе. Усе яны сяброўцы паміж сабой, нягледзячы на розніцу ва ўзросце. Вольга жыве асобна ад нас, і калі яна прыязджае ў госці, малая з ёй з задавальненнем гуляе.

(Заканчанне на 3-й стар. «СГ».)

Спытайце ў псіхолага

РАНЕЙ — НЕ ЗНАЧЫЦЬ ЛЕПШ

У рэдакцыю прыйшоў ліст з цікавым пытаннем. Бацькі аддалі дачку ў першы клас вельмі рана, ледзьве ёй споўнілася пяць гадоў. Маўляў, разумнёвкая, хай вучыцца. Цяпер дзяўчынка ў трэцім класе, але зусім не хоча хадзіць у школу, вучыцца дрэнна, урокі садзіцца рабіць толькі з-пад палкі. Мама ў роспачы, усе метады пераспрабавала: і па-добраму прасіла-тлумачыла, і крычала, і пужала, што ў дзіцяці дом аддасць, казала, што, калі дачка вырасце, будзе дворнікам працаваць, бо нікуды больш не возьмуць з такімі адзнакамі. Нічога не дапамагае... Як быць бацькам? Што ім можна зрабіць, каб павысіць матывацыю дачкі да вучобы? І што не варта казаць, каб не пагоршыць сітуацыю?

Пракаментавач гэты няпросты выпадак мы папрасілі дзіцячага і сямейнага псіхолага Таццяну ШАРАНДА. Паводле яе слоў, для дзіцяці аднолькава шкоднае як спазненне ў развіцці, так і апераджэнне. «Справа ў тым, што для кожнага ўзросту характэрна развіццё той ці іншай псіхічнай або матарнай функцыі. Так задумана прыродай — усяму свой час. Навязанае ж ранняе развіццё дзіцяці адымае магчымасць правільнага развіцця той функцыі, якая ў гэты перыяд павінна актыўна развівацца. У выніку наступае так званы эффект, які ў прыцыпле і апісаны мамай.

На жаль, у дадзеным выпадку бацькі трапілі ў пастку памылковага грамадскага меркавання: маўляў, чым раней дзіця пойдзе ў школу, тым хутчэй яно пачне развівацца і плённа вучыцца. Але насамрэч гэта далёка не так.

Як правіла, у пяць гадоў у дашкольнікаў рука не гатовая да пісьма, нервовая сістэма не саспела да той ступені,

каб утрымліваць канцэнтрацыю ўвагі на працягу 45 хвілін, таму дзіцяці цяжка, яно стамляецца, і гэта прымушае яго думаць, што вучоба — непасільны і непрыемны працэс. Такая ўстаноўка замацоўваецца ў дзіцячай свядомасці і адбівае жаданне вучыцца ў будучыню.

У апісаным выпадку дзяўчынка вучыцца не з аднагодкамі, і, магчыма, праявілася складанасць у камунікацыях. Выбудоўваць узаемаадносіны, правільна ўзаемадзейнічаць, адстойваць сваю пазіцыю дашкольнікі вучацца праз гульні. А ў дзяўчынкі гэты перыяд быў скарачаны. Хутчэй за ўсё, яна недагуляла, недаатрымала нейкія эмоцыі.

(Заканчанне на 4-й стар. «СГ».)

Сакрэты даўгалецця

ЯК ПРАЖЫЦЬ ДА 100 ГАДОЎ І НЕ СТАМІЦЦА?

Рэсурсы чалавечага арганізма дазваляюць пражыць да 100—120 гадоў. Даследаванні паказваюць, што доўгае жыццё — гэта сукупнасць розных фактараў, і некаторыя з іх — у руках самога чалавека. Што можна зрабіць для ўласнага даўгалецця? Пра гэта размаўляем з урачом-герыятрам 11-й гарадской паліклінікі г. Мінска рынай ІГОЛКА.

— *Ірына Уладзіміраўна, якія ўзроставыя захворванні найбольш моцна ўплываюць на стан і якасць жыцця людзей?*

— Па прагнозах ААН, у 2025 годзе колькасць людзей, старэйшых за 60 гадоў, перавысіць 600 мільянаў, што складзе больш за 15 % усяго насельніцтва планеты. Да 2050 года колькасць людзей, старэйшых за 65 гадоў, у многіх развітых краінах павялічыцца больш як у два разы, а агульная іх лічба складзе два мільярды. Але жыццё пасля 60 не заканчваецца, і ўзрост не нагода адмаўляцца ад паўнацэннага жыцця.

Пры гэтым стан здароўя ў пажылым узросце суправаджаецца шэрагам марфалагічных і функцыянальных змяненняў у арганізме, якія ўплываюць на працэсы ўспрымання і засваення ежы, а таксама маюць пэўныя запатрабаванні ў харчовых рэчывах і энергіі.

У старасці ўзнікае энергетычны дысбаланс, які суправаджаецца атлусценнем, зніжэннем рухальнай актыўнасці і запаволеннем нейрагумаральнай рэгуляцыі (рэгуляцыйны і каардынацыйны ўплыў нервовай сістэмы і біялагічна актыўных рэчываў, якія змяшчаюцца ў крыві, лімфе і тканкавай вадкасці, на працэсы жыццядзейнасці арганізма чалавека. — **Аўт.**), гамеостазу (самарэгуляцыя, здольнасць захоўваць скаардынаваныя рэакцыі, накіраваныя на падтрыманне дынамічнай раўнавагі. — **Аўт.**), а таксама парушэннем ліпіднага абмену, у прыватнасці халестэрынавага. Паўната вядзе да атэрасклерозу, цукровага дыябету і іншых захворванняў.

— *Яшчэ адным захворваннем пажылых людзей з'яўляецца дэменцыя. Калі лепш пачынаць яе прафілактыку? І што для гэтага неабходна ў пажылым узросце?*

— Дэменцыя з'яўляецца адной з асноўных прычын залежнасці ад сторонняй дапамогі і зніжэння якасці жыцця людзей ва ўсім свеце. Найбольш частая прычына дэменцыі — хвороба Альцгеймера.

Лепшыя спосабы прафілактыкі дэменцыі — спартыўная хадзьба, плаванне, веласіпед, бег, танцы. Стаўце сабе пасільныя задачы і па магчымасці паступова павялічвайце нагрузку. Навукоўцы даказалі, што ўмацаванне мышцаў можа зрабіць мозг больш працаздольным. Работу на прсыдазійным участку і агародзе таксама можна аднесці да фізічнай актыўнасці.

Абавязкова кантралюйце жыццёва важныя паказчыкі здароўя — артыяральны ціск, узровень цукру і халестэрыну ў крыві. Парушэнне работы сэрца можа ў канчатковым выніку аказацца адным з асноўных фактараў, якія павышаюць рызыку развіцця дэменцыі, паколькі галаўнога мозгу ў гэтым выпадку не атрымлівае дастатковай колькасці кіслароду і пажыўных рэчываў. Пры павышэнні цукру ў крыві ўзнікае інсулінрэзістэнтнасць тканак галаўнога мозгу, што ўплывае на кагнітыўныя функцыі і развіццё хваробы Альцгеймера. Павышаны ўзровень халестэрыну — асноўны фактар рызыкі сардэчна-сасудзі-

тых захворванняў. Для зніжэння ўзроўню халестэрыну і ліпапратэінаў нізкай шчыльнасці звычайна прызначаюць статыны. Вывучалася непасрэдная сувязь паміж іх прыёмам і кагнітыўнымі функцыямі. Рэкамендуецца таксама адмовіцца ад шкодных звычак — курэння і алкаголю, кантраляваць сваю вагу. Разумовая актыўнасць, як і фізічная, важная для захавання клетак гапакампа — участка галаўнога мозгу, звязанага з памяццю. Пазнейшы выхад на пенсію звязаны з больш нізкай рызыкай развіцця дэменцыі.

Вучыцца новаму ніколі не позна. Выбірайце цікавыя для сябе напрамак і ідзіце на моўныя курсы, у танцавальную ці мастацкую студыю, на лекцыі па мастацтве ці навуцы. Гуляйце ў асацыяцыі, гарады, шахматы, шашкі, нарды, разгадвайце крыжаванкі.

Трэба кантраляваць глядзельна-канструктыўныя навыкі. Напрыклад, намалюваць гадзіннік, пры гэтым важна правільна размясціць лічбы і стрэлкі на цыфербляце. Ці прапісць кагосьці вымавіць тры словы, а затым праз нейкі невядомы час паўтарыць гэтыя словы і інш.

Актыўнае сацыяльнае жыццё ідзе на карысць у любым узросце, а ў пажылым яно неабходна і як сродак ад дэпрэсіі, і як стымулятар актыўнасці галаўнога мозгу.

— *Вы згадалі пра атэрасклероз. Што паліпшае мазгавы кровазварот?*

— Да супрацьсклератычных можна аднесці такія мінеральныя рэчывы, як кальцый, калій і магній. Асноўнай крыніцай кальцыю з'яўляюцца малака, кісламалочныя прадукты, сыр. Калій утрымліваецца ў многіх прадуктах расліннага паходжання, асабліва ў бульбе. Асноўныя крыніцы магнію — мяса, рыба, малака, бульба, гародніна і садавіна. Шмат магнію ў аўсянай крупе, куразе, міндалі.

Антысклератычнай актыўнасцю валодаюць халін, іназіт і цыянакабаламін. Крыніцай халіну можна лічыць яйкі, мяса, рыбу, бабовыя, капуста. Іназіту — апельсіны, зялёны гарошак і дыні, цыянакабаламін — мяса, субпрадукты, яйкі. Узровень халестэрыну ў сыворотцы крыві зніжае таксама фолевая кіслата, крыніцай якой з'яўляюцца зялёная ліставая гародніна, цытная капуста, бульба, буракі, курныя мяса, печань.

— *Якой павінна быць фізічная нагрузка ў пажылым узросце і ці патрэбна яна?*

— Фізічная актыўнасць з'яўляецца асноўным кампанентам не толькі здаровага ладу жыцця, але і лячэння і прафілактыкі шматлікіх захворванняў. Для людзей старэйшай узроставай групы фізічная актыўнасць карысная не менш, чым для маладых. Фізічна актыўныя пажылыя людзі маюць больш высокі ўзровень функцыянальнай адаптацыі сардэчна-сасудзістай, дыхальнай сістэм, лепшую памяць, разумовую працаздольнасць, кардынацыю, меншую рызыку падзенняў, большую самастойнасць і ніжэйшыя паказчыкі смяротнасці ад усіх прычын.

Тут трэба ўсведамляць, што фізічная актыўнасць — не толькі спорт, але і любая штодзённая дзейнасць (хадзьба, хатняя праца, танцы і інш.). Для таго, каб фізічная актыўнасць была рэгулярнай (не менш за 3-5 разоў на тыдзень), неабходна падабраць такі від заняткаў, які будзе прыносіць вам задавальненне: напрыклад, прагулка з сабакамі, гульня з унукамі, танцы... Займацца лепш на свежым паветры ці ў памяшканні, якое добра праветрываецца.

— *Якія асаблівае харчаванне пажылых людзей? Якія правдзкі абавязковы павінны быць у рацыёне?*

— Рэжым харчавання ў пажылым узросце пажадана планіраваць, зыходзячы з 4-5-разовага дробнага харчавання без вялікіх перапынкаў у прыёме ежы. Яе размеркаванне на працягу дня павінна быць прыкладна наступным: першы сняданак — 25 %, другі сняданак — 15 %, абед — 35 %, вячэра — 25 %.

Рацыянальнае харчаванне людзей пажылога ўзросту заснавана на прынцыпах, сфармуляваных акадэмікам А. А. Пакроўскім: энергетычная каштоўнасць рацыёну павінна быць адекватнай фактычным энергазатратам на працягу дня.

Запатрабаванне ў бялку ў пажылым узросце вышэйшае, чым у маладым, і павінна складаць 1,0-1,3 г/кг масы цела. Каля 55 % яго павінна прыпадаць на бялкі жывёльнага паходжання, прычым іх палова павінна быць прадстаўлена малочным бялком (малака, тварог, кефір), а іншая палова — бялкамі мяса і рыбы.

Тлушчавая частка рацыёну павінна складацца на чвэрць з тлушчаў жывёл і на чвэрць з тлушчаў расліннага паходжання.

У вугляводным складніку рацыёну доля цукру абмяжоўваецца 15 %, што адпавядае прыблізна 50 г/сут. Не менш за 25 % агульнай колькасці вугляводаў мэтазгодна атрымліваецца з гароднінай і садавінай. Старайцеся сачыць за тым, колькі вадкасці вы піваеце кожны дзень. Абмяжоўвайце ўжыванне солі да 5 г, а цукру — да 30 г у суткі.

— *Якія вітаміны абавязкова трэба кантраляваць?*

— У харчаванні пажылых людзей павінны прысутнічаць вітаміны-антыаксіданты E і C, якія перашкаджаюць перакіснаму акісленню ліпідаў і атлусценню печані. Найбольшая колькасць такафэролаў змяшчаецца ў зародках хлебаўных злакаў, таму ў пажылым узросце варта аддаваць перавагу хлебабулачным вырабам з цэлага збожжа, у прыватнасці хлеба з шатраванай мукі.

У рацыёне павінна змяшчацца 90 мг аскарыбінавай кіслаты, пажадана ў комплексе з рудзінам. Аскарыбінавая кіслата заўсёды спалучаецца з рудзінам у чорных парэчках, чорным вінаградзе, вішні, чарнаплоднай рабіне, брунсціках.

— *Якія звычкі ў доўгажыццёвых людзей дазваляюць пражыць да 100 гадоў?*

— Пра тое, што такое старасць, задумваліся са старажытных часоў. Філосаф Дэмакрыт сказаў так: «Старасць ёсць пашкоджанне ўсяго цела пры поўнай непажоджанасці ўсіх яго частак».

Паскараюць старэнне маладушны лад жыцця, працяглыя ці паўторныя страсавыя сітуацыі, нерэцыянальнае харчаванне, хранічныя захворванні, шкодныя звычкі, спадчынная схільнасць.

Калі звесці ўсе парадкі, якія пакідаюць умудроньня вопытам прадстаўнікі старэйшага пакалення, можна вылучыць некалькі простых правілаў: заўсёды радавацца жыццю, захоўваць актыўнасць, быць карысным навакольным і падтрымліваць з усімі добрыя адносіны. Менавіта гэтыя прынцыпы могуць стаць асновай шчаслівага жыцця і даўгалецця.

Алена КРАВЕЦЬ.

Да такіх змяненняў адносяцца зніжэнне пачуцця смаку і нюху; страта зубоў, запаленчыя працэсы слізістай ротавай поласці; зніжэнне сакрэцыі сліны; сухасць у роце і зніжэнне смакавых адчуванняў, якія выклікаюцца лекамі; зніжэнне сакрэцыі слянянай кіслаты ў страўніку, якое ўплывае на ўсмоктванне кальцыю, вітаміну В₁₂; неадчувальнасць да смагі; зніжэнне функцыі нырака, якое ўплывае на экскрэцыю лекаў і падтрыманне нармальнага водна-сольвага абмену; уплыў на апетыт і патрэба ў харчовых рэчывах з-за працяглага прыёму лекаў; зніжэнне эфектыўнасці функцыі імуннай сістэмы.

Як навучыцца кантраляваць стрэс? Якія заняткі дапамагаюць з ім спраўляцца?

З-за нервовага напружання, пастаянных стрэсаў зніжаецца спажыванне кіслароду, узнікаюць складаныя працэсы. Гэта можа пашкодзіць клеткі мозгу, паскорыць гібель нейронаў. Каб аблегчыць наступствы старасці, важна захоўваць аптымізм, заўсёды матываваць сябе да новых дзеянняў.

Рабіце тое, што падабаецца, хоць 10—15 хвілін у дзень. Такі манеўр дапаможа пры пераадоленні складаных жыццёвых сітуацый.

Асвойце медытацыю. Усходняя практыка абараняе мозг ад старэння, адначасова паліпшае памяць і мысленне, дапамагае страваванню.

Плануйце падарожжа. Сам працэс складання графіка прымушае мозг працаваць больш актыўна, загады працівачы зыход падзеі ў будучыні.

Займайцеся рукадзеллем. Ручная праца не толькі дапамагае адвесці ад дрэнных думак, знайсці новы сэнс жыцця, але і павышае канцэнтрацыю ўвагі, паліпшае матарыку.

Гуляйце пешшу, каб дапамагчы мозгу расслабіцца і насыціцца кіслародам. Можна прайсціся па парку, глыбока дыхаючы праз нос.

Аптымізм і добрая матывацыя дапамогуць атрымліваць асалоду ад жыцця, супрацьстаяць стрэсам. Таксама карысна заўсёды знаходзіць нагоду для смеху.

«ЛЮБОЎ — ГАЛОЎНАЕ, ШТО БАЦЬКІ ПАВІННЫ ДАЦЬ СВАІМ ДЗЕЦЬМ»

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

— Якая роля таты ў сям'і, на ваш погляд? Пытаюся, бо раней мужчына часта ўспрымаўся ў першую чаргу як здабытчык, асноўная місія якога — забяспечваць сям'ю матэрыяльна, а ўсё астатняе, маўляў, як атрымаецца.

— Такое стаўленне да мужчыны для мяне непрымальнае. Вы паспрабуйце сесці ў лодку і праплысці, карыстаючыся ўсяго адным вяслом. Што з гэтага атрымаецца? Правільна — нічога добрага. Тое ж самае і з выхаваннем дзяцей: не можа быць так, што мама заўсёды патрэбная, а тата толькі для таго, каб ежу прынёсці ды смецце вынесці. Гэта надта прагматычны падыход да мужчыны. Галоўныя якасці добрага таты — шчырасць у адносінах з дзецьмі, адказнасць за свае словы і ўчынкi. Ніколі нельга забывацца, што мы з'яўляемся прыкладам для пераймання, які дзеці счытаюць падсвядома. Гледзячы на сваіх тату і маму, дачка на падсвядомасці закладвае «стандарт» мужчыны, з якім яна будзе будаваць уласную сям'ю, і «стандарт» сваіх паводзін у ёй. Для сына бацька — узор мужчыны ў сям'і, а маці — узор будучай жонкі. Такім чынам, бацькі сваім стаўленнем адно да аднаго, да сыноў і дачок закладваюць падмурак для будучага шчаслівага (ці не зусім шчаслівага) сямейнага жыцця дзяцей.

не зможа гэтага даць. Ды і ў зносінах з іншымі людзьмі часта не ўсё надта добра менавіта з гэтых прычын. Калі ў дзяцінстве чалавек не бачыў павагі да сябе, да сваіх асабістых межаў, то ён у сталым узросце не будзе ставіцца з павагай да іншых людзей, да іх інтарэсаў і поглядаў. І калі дзіця бачыла гвалт у бацькоўскай сям'і, то гэты гвалт рана ці позна прарасце і ў яго ўласнай сям'і.

— Ці былі сітуацыі, што жонкі трэба ад'ехаць на дзень-два, а вы заставаліся з дзецьмі самі? Як спраўляліся?

— Вядома, былі. Ніякіх праблем у мяне не ўзнікала. Гэта ж нашы агульныя дзеці: чаму жонка з імi можа справіцца, а я — не? Існуе абсалютна незразумелы для мяне стэрэатып, што мужчына не ведае,

Вялікая сям'я — гэта цудоўна. Прыходзіш дадому — і дзеці нясуцца табе насустрэч. Свае адчуванні ў такі момант немагчыма перадаць словамі!..

няць права іншага на такі выбар. Гэта можа быць балюча, непрыемна, крыўдна. Але да таго моманту, пакуль чалавек гэтага не прыме, яго будзе круціць злосць, крыўда, якія мала таго, што не вырашаюць пытанне, дык ашчэ і разбураюць цябе знутры. Самае страшнае ў такой сітуацыі, што непаразуменне ды варожасць паміж бацькамі наносыць шкоду дзіцяці. Гэта такая траўма для яго, што, не дай божа, у яго галаве разбураецца ўвесь Сусвет, і з гэтай багны яго надта цяжка вызваляць. На жаль, не ўсе гэта разумеюць. Мне дачка толькі некалькі гадоў таму прызналася, як ёй было цяжка: яна не разумела, што адбываецца, калі мы з яе маці разышліся: «Вы былі занятыя самі сабою, а я не ведала, як мне жыць далей, што рабіць?». І гэта пры тым, што была жонка не забараняла мне бачыцца з Вольгай. Я мог у любы дзень прыехаць да яе, патэлефанаваць. Няма нічога больш незразумелага, чым пачынаць ладзіць нейкі гандаль за дзіця, перацягваюць яго, як тую коўдру. «Я табе дазволіў сустрэцца з дзіцем, але ты мне за гэта дайзроби тое, тое і вось гэта». У нас з былой жонкай, дзякуй богу, хапіла розуму захаваць нормальныя, а не варожыя адносіны.

— Як наладжвалі адносіны з Ганнай — дачкой Алены? Магчыма, спачатку ўзніклі нейкія цяжкасці?

— Калі будзе сям'ю з жанчынай, то прымаеш яе цалкам. Цалкам — гэта значыць і яе дзіцяці, колькі б іх ні было. А інакш навошта тады пачынаць адносіны? Калі мы пачалі сустрэцца з Аленай, побач з намі, вядома, была яе шасцігадовая дачка Ганна. Спачатку я быў для яе «дзядзем Андрэем». А потым стаў «татам». Гэта адбылося неяк натуральна, само сабой. Я не рабіў нічога спецыяльна, не задорваў падарункамі толькі дзеля таго, каб дзяўчынка мяне палюбіла. У любых адносінах трэба быць шчырым. Дзіцяці падмануць немагчыма. Яны адчуваюць, калі ты іх любіш, а калі толькі робіш выгляд. Я аднолькава стаўлюся да ўсіх сваіх дзяцей. Імкнуся зрабіць для Ганны ўсё тое ж самае, што

раблю для Сашы, Насці, Вольгі, таму ніякіх цяжкасцяў няма.

— Мне параілі вас у якасці цікавага суразмоўніка ў «Тата-школу». Як даведаліся пра гэту школу? І чаму, на ваш погляд, татам важна гуртавацца?

— Гады тры таму таварыш распавёў пра сталічную «Тата-школу» і дадаў мяне ў адмысловы татачат. Існуе такі шаблон, што мужыкі, калі збіраюцца, могуць размаўляць толькі пра жанчын, рыбалку ці гарэлку. Насамрэч гэта не так. У нашым тата-чаце мужчыны розных узростаў (сярод іх і спецыялісты па дзіцячай псіхалогіі ды медыяцы) адкрыта абменьваюцца сваім досведам: адзін так вырашыў праблему, другі — па-іншаму. Тут заўсёды можна папрасіць парады і атрымаць яе. Мне здаецца, трэба развіваць сістэму «выхавання» менавіта бацькоў. Каб было больш месцаў, дзе можна папрасіць парады ў пытанні выхавання дзяцей.

чаў крытыкаваць, папракаць, выдаваць кароннае: «Ааа! Я ж табе казаў(ла)!», то ён другі раз нічым не падзеліцца, не скажа, што ў яго на сэрцы. Трэба ставіцца з павагай да любога дзіцячага досведу. Папрокі не навучаць малаго прымаць правільныя рашэнні і разумець прычынна-выніковыя сувязі. Як дочкам, так і сынам, асабліва ў падлеткавым узросце, важна разумець, што бацькі побач. Нашы дзеці ведаюць, што заўсёды могуць падыйсці да мяне абсалютна з любым пытаннем і праблемай. І што я заўсёды буду на іх баку, падтрымаю ў любой сітуацыі.

— Чым любіце займацца, калі збіраецеся сям'ёй?

— Больш за ўсё любім бавіць час каля каміна, каля жывогa агню. Калі шчыра, я не надта люблю шумныя месцы. Мне дома ў сям'і абсалютна камфортна, адчуваю сябе тут абсалютна шчаслівым. Вялікая сям'я — гэта цудоў-

Пра майстэрства адпускаяць і простае шчасце

— Пра што вы марыце?

— Самая галоўная задача, пастаўленая перад бацькамі Богам, прыродай, — гэта падрыхтаваць дзіця да самастойнага жыцця. Навучыць яго асэнсавана прымаць рашэнні, браць адказнасць за сваё жыццё толькі на сябе. Важна, каб дзіця разумела: ад таго, што яно выбірае сёння, залежыць тое, што яно атрымае заўтра. Перад тым як нешта рабіць, важна падумаць, для чаго гэта робіш, што хочаш атрымаць на выхадзе. Гэта датычыцца і размоў. Часта бывае так, што нешта сказаў, не падумаўшы, і пакрыўдзіў чалавека. Таму трэба заўсёды думаць, што кажаш і дзеля чаго.

— Як будаваць даверлівыя адносіны з дзецьмі, каб яны дзяліліся не толькі сваімі радасцямі, але і праблемай не бачыцца?

— Трэба проста любіць сваіх дзяцей. І тут гаворка ідзе, зноў жа, не пра нейкія дарагія падарункі («Я табе купіў айфон, значыць, я цябе люблю»), не. Сапраўднай любоў выяўляецца ў шчырай цікавасці да жыцця дзяцей. Трэба даваць ім магчымасць выказаць сваё меркаванне, мець уласны погляд на любыя рэчы. Ты можаш не пагаджацца з іх думкамі, але павяжаць і спрабаваць зразумець. А калі дзіця патэлефанавала, а ты, нават не выслухаўшы да канца, па-

на. Прыходзіш дадому — і дзеці нясуцца табе насустрэч. Свае адчуванні ў такі момант немагчыма перадаць словамі!.. Падурэш з імi нават некалькі хвілін, і забываюцца ўсе праблемы і непрыемнасці, якія здарыліся за дзень. Гэта, відаць, тое, пра што кажуць — «простае шчасце».

— А што, па-вашаму, трэба рабіць, каб людзі захаўвалі сям'і і каб мужчыны заўсёды імкнуліся пасля работы дадому, да сваёй сям'і?

— Кахаць адно аднаго і павяжаць. Без гэтага не будзе нічога. Гэта тыя два вяслы, якімі можна выпрабсці абсалютна з любой сітуацыі: «Не ідзі за мной — магчыма, я не павяду цябе. Не ідзі перада мной — магчыма, я не пайду за табой. Ідзі побач, і мы будзем адным целым». Каханне, падтрымка, узаемапавага — тыя тры кіты, на якіх будзе трывала стаць сям'я. У мяне, дзякуй богу, быў добры прыклад — мае бацькі. Яны прапрадзі побач амаль шасцідзясят гадоў. Жыццё было цяжка пасля вайны, маці наогул трапіла ў дзіцячы дом, бо засталася сіротай у 12 гадоў. Але яны заўсёды ішлі, узыйшыся за рукі, дапамагалі, падтрымлівалі адно аднаго. Я бачыў гэта і стараюся будаваць сваю сям'ю па іх прыкладзе. Спадзяюся, у мяне атрымаецца не надта кепска. Але пра гэта ўжо скажуць дзеці праз пэўны час.

Надзея ДРЫНДРОЖЫК.
Фота Лізаветы ГОЛАД.

— Я цяпер чытаю кнігу пра тое, як стаць шчаслівым бацькам шчаслівага дзіцяці. Там аўтар піша, што толькі пасля разводу разумею, што са сваімі сынамі няякасна бавіў час. Знаходзіўся побач фізічна, але ў думках быў у сваіх праблемах...

— Я таксама да многіх высоўю прыйшоў не адразу. Калі нарадзілася першая дачка, быў дастаткова малады. Сваіго досведу не было, па прычыне узросту не заўжды прыслухоўваўся да таго, што казалі бацькі. Цяпер разумею, што асноўная задача таты і мамы — не накарміць і апрацуць дзіця, а забяспечыць яго сваёй любоўю, пяшчотай, павагай. Гэта аснова, бо толькі ў такой атмасферы паўнаважна раскрываецца яго прыродныя патэнцыялы. У адваротным выпадку дзіця становіцца замкнёным і зласлівым. Як у народзе кажуць: чым палівалі, тое і вырасла. Калі дзіця ў сям'і не адчувала сябе любімym і важным, то яно пасля і сваім дочкам і сынам

што рабіць з дзіцем, як яго гадаваць, апрацаць ці карміць. Таксама не разумею, як некаторыя дзеляць абавязкі па доме на мужчынскія і жаночыя. Карона з мужыка не зваліцца, калі ён памые посуд ці падлогу ў хаце. Я стаўлюся да гэтага менавіта так. У нас няма такога падзелу: гэта тваё, гэта маё. У каго ёсць час, магчыма, той і робіць. А казаць, што я не буду мыць посуд, бо гэта жаночая справа, на мой погляд, — няправільна. Ты ж таксама тут жывеш і ясі з гэтага посуду...

Пра шантаж і мужчынскія размовы

— Вы разышліся з першай жонкай, калі дачка было дзевяць гадоў. Якія высновы зрабілі? Магчыма, зможаце нешта параіць іншым парам, якія апынуліся ў падобнай сітуацыі?..

— Людзі разыходзяцца. У кожнага на гэта свае прычыны. Калі адзін вырашыў сысці, другому нічога не застаецца, як проста пры-

А ў нас!.. А ў вас?

ЯК МЫ ЧЫТАЛІ АПАВЯДАННІ САБАЧКУ

У Брэсцкай гарадской дзіцячай бібліятэцы рэалізуецца цікавы праект развіццёвага чытання

Так, на заняткі гуртка па развіццёвым чытанні ў бібліятэку прыходзіць... самы спраўдны сабака. Як высветлілася, чатырохногі сябар можа быць уважлівым і ўдзячным слухачом. А яшчэ ён любіць гуляць з малымі. Яны ж не хаваюць свайго захаплення. Дзеці без боязі падыходзяць, гладзяць, нават абдымаюць сабачку, а галоўнае — усе стараюцца добра чытаць.

нямецкая аўчарка Б'ёрн, і ёрк Рыч, і бернскі зененхунд Берта. А вось цяпер аповяданні і казкі слухае зененхунд Фрося.

Загадчыца гарадской дзіцячай бібліятэкі-філіяла № 13 Святлана ІВАШКОВА

захапленнем удзельнічаюць у занятках, кантактуюць з чатырохногім сябрам. У апошнім змагла ўпэўніцца і аўтар гэтых радкоў.

Занятак быў прысвечаны творчасці Віталія Біянкi, 130-годдзе якога адзначалі

Гэты не зусім звычайны праект бібліятэка рэалізоўвае пяты год. Першы такі занятак адбыўся ў 2019-м. Каардынатар праекта, яго аўтар — загадчыца аддзела аўтаматызацыі бібліятэчных працэсаў Брэсцкай цэнтральнай гарадской бібліятэкі імя А. С. Пушкіна Ірына КЛІМОВІЧ. Праект для дзіцячай аўдыторыі зладзілі ў дзіцячай бібліятэцы, якая з'яўляецца філіялам гарадской.

Гурток называецца «Со-Чытайка». На яго заняткі запісваюцца загадзя. Апошняе асабліва важна для навічкоў, бо бацькі павінны даць пісьмовую згоду і пацвердзіць, што ў дзіцяці няма алергіі на сабак, што малое іх не баіцца. Калі ўсё патрэбнае ёсць, можна прыходзіць на заняткі, якія ладзяцца звычайна раз на месяц. Цяпер нават у выберы з'явілася група аматараў гуртка, таму яго расклад усе ведаюць загадзя. Гурток наведваюць хлопчыкі і дзяўчынкі з першага да пятага класа. Але гэта не строгія рамкі, за якія нельга выйсці. Напрыклад,

на апошнім занятку былі і шасцікласнік Коля, і дзве сястрычкі-двойняtkі дашкольніцы.

Ірына Клімовіч расказала, што спачатку, чатыры гады таму, яны звярнуліся да дыпламаванага кінолага, і першымі ўдзельнікамі гуртка былі службовыя сабакі. За гэты час слухачамі юных чытальнікаў станавіліся і джэк-расел-тэр'ер Джэкі, і

расказала, што ніводная сустрэча аматараў гуртка не бывае падобнай на папярэднюю. Кожны раз выкарыстоўваюцца новыя формы. На занятках бываюць віктарыны і конкурсы, мультфільмы па кнігах і літаратурныя гульні. Выкарыстоўваюцца практыкаванні для павышэння тэхнікі чытання, якія распрацавалі самі бібліятэкары. І самае галоўнае — дзеці з

якраз у той дзень. Святлана Івануна, як кіраўнік гуртка, запрасіла малых у падарожжа па памяшканні бібліятэкі. Ішлі доўгімі, пакрычастымі калідорамі, што надало мерапрыемству загадкаваасці. Зайшлі ў цёмны пакой, раселіся на мяккім дыване і ўключылі праектар. На экране з'явілася карцінка і некалькі радкоў з апавядання «Першае паляванне» Біянкi.

Хуценька разабраліся з нумарамі, хто за кім чытае, і пачалі.

Хутка прачыталі першае апавяданне, узяліся за гульні. Трэба было шукаць таблічкі з назвамі жывёл, з дапамогай інтэрактыўнай указкі хадзіць па лабірынтах разам з насельнікамі лесу. Самае вялікае захапленне выклікаў удзел у гульніх Фросі. Напрыклад, паказваюцца дзве карцінкі з ваўком! Потым ён «адгадаў» вавёрку, што стала яшчэ адной нагодай для агульнай радасці.

Шмат чаго было падчас заняткаў. Напрыклад, адгадавалі насельнікаў лесу па гукх. І галоўнае — тут ніхто нікога не прымушае, не робіць заўваг па тэхніцы чытання. Скажам, Ліза, якая прыйшла першы раз, папярэдзіла, што чытаць не будзе, і ёй прапанавалі

проста паслухаць. Затое ў іншых конкурсах дзяўчынка ўдзельнічага актыўна.

Святлана Яроміч, мама 9-гадовай удзельніцы гуртка Марыны, сказала, што дачка любіць наведваць гурток, стараецца загадзя падрыхтаваць урокі, каб вызваліць дзень для паходу ў бібліятэку. Святлана заўважыла, што Марына пачала лепш чытаць, з ахвотай бярэ кнігі ў бібліятэцы: «Ды і самі заняткі вельмі пазнавальныя, дзеці атрымліваюць шмат карыснай інфармацыі, а ў гульнявой форме яна лепш засвойваецца. Думаю, агучу меркаванне ўсіх бацькоў, чые дзеці тут займаюцца, калі скажу, што мы вельмі ўдзячныя за гурток «Со-Чытайка», — падсумавала мама школьніцы.

Таксама ўдзячныя арганізатары і наведвальнікі Кацярыне Асталчык, гаспадыні Фросі, за тое, што выступае валанцёрам добрай справы і кожны месяц прыязджае з гадаванцам у бібліятэку.

Святлана ЯСКЕВІЧ, фота аўтара.

РАНЕЙ — НЕ ЗНАЧЫЦЬ ЛЕПШ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «СГ».)

Звычайна толькі бліжэй да 7 гадоў у дзетак з'яўляецца патрэба змяніць гульнявую дзейнасць на вучэбную, бо гульня перастае быць для іх найлепшай крыніцай развіцця.

...Часта, калі дзіця не спраўляецца са школьнымі патрабаваннямі, многія мамы адчуваюць сябе расчараванымі і падманутымі ў сваіх чаканнях. На дзіцячую галаву абрушваецца град папракаў: няўсёдлівы, не стареаеся... У дзіцяці можа скласціся ўражанне, што яго перасталі любіць.

То-бок не зусім перасталі. Але калі раней любілі безумоўна, проста за тое, што яно ёсць, то цяпер любоў патрэбна заслужыць. Якія б адзнакі дзіця ні атрымлівала, як бы ні засмучалі вас яго двойкі, яно павінна быць на сто працэнтаў упэўненым: вы яго любіце любімі, школа абсалютна нічога не змяніла ў вашым да яго стаўленні.

Калі ў дзіцяці не ладзіцца з вучобай, пастарайцеся ўстрымацца

ад натацый. Не крычыце, не абвінавачвайце, не крытыкуйце, не пагражайце, не запалохвайце, не праўноўвайце з іншымі дзецьмі, а проста сядзьце і паразмаўляйце. Спытайце, што не атрымліваецца. Прапануйце дапамогу. Скажыце дзіцяці, што будзеце яго любіць і падтрымліваць у любым выпадку, раскажыце пра свае няўдачы ў школе.

«Не будзеш вучыцца — станеш дворнікам» — гаварыць гэта дзіцяці ў сем-восьм гадоў незфектыўна. Пакуль у дзяўчынкі яшчэ не

выбудавана прычынна-выніковая сувязь: калі яна дрэнна вучыцца, будзе дрэнная работа, будзе мала грошай. Таму гэта ўпустую выказаныя словы.

Пуцаць дзіцячым домам — значыць чарговы раз падкрэсліваць умоўнасць сваёй любові да дачкі. Іншымі словамі, будзеш добрай дзяўчынкай, будзеш адпавядаць маім чаканням — значыць, буду любіць. У прынцыпе гэта стварае моцны штуршок да развіцця трывожнасці, няўпэўненасці і да неўрозу з наступным псіхасаматыч-

ным захворваннем. Гадоў дзесяць таму да мяне на прыём прыйшла мама, настаўніца матэматыкі, і прывяла сваю 8-гадовую дачку з цяжкай формай нервовых цікаў. Жанчына хацела паказаць, што яе дзіця ўжо валодае алгарытмімі і дыферэнцыяламі. Дзяўчынка, як алавыя салдаці, па просьбе мамы адчаканіла ўсё, што ведае. А потым... упала на падлогу ў жудаснай істэрыцы.

Тое, што адбылося, — вынік маміных праблем, трывог, імкнення рэалізавацца праз дзіця. Але далёка не ўсе жанчыны ў стане гэта прызнаць. Многія мамы адразу ж хочучь «адрамантаваць» дзіця, вядуць яго да псіхолога. Але я цвёрда пераканана, што ў першую чаргу самой маме варта пахадзіць да псіхолога, каб зразумець, як правільна выбудоўваць адносіны з дзіцем.

Акрамя таго, раю павялічыць колькасць фізічна актыўных гульняў. Цудоўна, калі яны будуць пра-

ходзіць на свежым паветры. А калі яшчэ і з аднагодкамі — гэта прынясе дзяўчынцы двойную карысць. Вельмі добра знайсці такі цікавы занятак, дзе дзіця пераклучалася б, здымала напружанне, трывогу. Раю бацькам збірацца ўсёй сям'ёй і гуляць у настольныя гульні. Гэта выдатны спосаб развіць у дзіцяці навык працаваць па вызначаных правілах, такі неабходны любому школьніку.

Прычын нежадання хадзіць у школу і вучыцца можа быць шмат: канфлікты з аднакласнікамі, настаўнікамі, занадта высокая нагрукка. Паспрабуйце зразумець, чым выкліканы ваш выпадак. Падумайце, можа, варта перагледзець распарадак дня, адмяніць дадатковыя гурткі пасля ўрокаў. Няхай дзіця лепш адпачне, пагуляе ў двары. Магчыма, дзяўчынка недаатрымлівае ўвагу бацькоў і хоча прыцягнуць іх увагу непаспяховаасцю, бо проста не ведае іншага дзейснага спосабу. Праводзіце з дачкой больш часу, шчыра цікаўцеся яе жыццём. Заўсёды можна знайсці, за што пахваліць дзіця. Рабіце гэта часцей».

Надзея ДРЫНДРОЖЫК, ЗВЯЗДА

ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» (продавец) в лице ликвидатора ОАО «Жлобинский механический завод «Днепр» – директора ООО «Модель антикризисного управления» Будкова К.В. – извещает о проведении 3 апреля 2024 года открытого повторного аукциона со снижением цены на 80 % по продаже имущества в 11.00 в городе Гомеле по улице Гагарина, 20, каб. 2.9

ПОЛНЫЙ ПЕРЕЧЕНЬ ИМУЩЕСТВА в количестве 35 лотов (№№ лотов 3–6, 8–38) размещен на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы». Ранее опубликованное извещение о торгах размещено в газете «Звязда» от 14.11.2023 г. № 220 (300950)

Продавец: открытое акционерное общество «Жлобинский механический завод «Днепр», 247210, г. Жлобин, Гомельская область, ул. Школьная, 8. Порядок ознакомления с имуществом осуществляется по контактному тел. 8 (029) 303-53-09, Григоревич Павел Карлович.

Шаг аукционных торгов – 5 (пять) % от начальной цены предмета аукциона и не изменяется в течение всего аукциона.

Для участия в аукционе необходимо:
1. оплатить задаток на расчетный счет **Организатора торгов (ОАО «Гомельоблреклама» филиал «Эксперт-Услуга»):** р/с BY52 BLBB 3012 0400 0712 0400 1001 в дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гомельской области, БИК BLBBVY2X, УНП 400071204, назначение платежа – задаток за участие в аукционных торгах по лоту № (задаток для участия в аукционе перечисляется до подачи заявления).
2. подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов можно с **21 марта 2024 г.** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 20, 2-й этаж, каб. 2.9 в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00.

Применяется 01 апреля 2024 г. в 16.00 включительно.

Заявления, поступившие после установленно-го срока, не принимаются. Организатор аукциона

Дополнительная информация по контактному телефону Организатора аукциона: 8 (0232) 23-23-56, 8 (044) 599-18-16.

вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее, чем за три дня до его проведения. Лица, являющиеся победителями торгов, обязаны: подписать протокол о результатах аукциона; произвести оплату услуг (вознаграждение) по организации и проведению торгов в течение **5 (пяти) рабочих дней** с момента подписания протокола; заключить договор купли-продажи в течение **5 (пяти) календарных дней** от даты подписания протокола о результатах аукциона; оплатить приобретаемое имущество, согласно договору купли-продажи в течение **10 (десяти) рабочих дней** с момента подписания договора купли-продажи. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет исполнения обязательств по договору купли-продажи.

Проводится аукцион в соответствии с «Положением о порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16 (в ред. Постановления Совмина от 12.07.2013 № 607).

Порядок оформления участия в аукционе, в том числе документации необходимой для регистрации участника торгов, порядок проведения аукциона размещены на официальном сайте Организатора торгов – www.expert-usluga.by, раздел «Аукционы».

ИНФОРМАЦИОННОЕ СООБЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов в дер. Пристромы, ул. Садовая, 32А, дер. Рудня, участок 1 (объект 155/2016) Озеричко-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

Организатор аукциона: Озеричко-Слободской сельский исполнительный комитет, 222215, аг. Слобода, ул. Красногвардейская, д. 27, Смолевичский район, Минская область

№ лота	Адрес земельного участка	Кадастровый номер	Площадь (га)	Целевое назначение	Начальная цена земельного участка (бел. руб.)
1	дер. Пристромы, ул. Садовая, 32А	624883008 401000107	0,1499	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (10902 – земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания многоквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме))	25000
2	дер. Рудня, участок 1 (объект 155/2016)	624883008 501000104	0,1498	Для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (10902 – земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания многоквартирного (блокированного) жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме))	12000

Аукцион состоится **24 апреля 2024 г. в 15.00** в Озеричко-Слободском сельском исполнительном комитете по адресу: аг. Слобода, ул. Красногвардейская, 27, Смолевичский район, Минская область, зал заседаний (тел.: 801776, 50066).

Извещения о проведении аукциона размещены на сайтах: Государственный комитет по имуществу: <https://au.nca.by>; Минский областной исполнительный комитет: <https://info@minsk-region.gov.by>; Смолевичского райисполкома: isp@smolevichi.gov.by.

УНП 600046563

Извещение о проведении 26 апреля 2024 года торгов № 1-РН-24 на право размещения средств наружной рекламы на государственном недвижимом имуществе в г. Минске

№ предмета торгов	Место размещения средства наружной рекламы (согласно схеме)	Размер рекламного поля, м	Площадь рекламного поля, кв. м	Количество рекламных полей, ед.	Общая площадь, кв. м	Вид средства наружной рекламы	Начальная цена, руб.
1	г. Минск, ул. Тимирязева, д. 118	6,0 x 3,0	18	2	36	щитовая рекламная конструкция	1 440,00
2	г. Минск, пер. Войсковой, д. 12	2,13 x 0,71	1,51	6	9,07	флаговая рекламная конструкция	362,80
3	г. Минск, ул. Платонова, д. 3А	7,6 x 1,3	9,88	2	19,76	пилон	790,40
4	г. Минск, просп. Независимости (р-н дома № 185 со стороны ул. Острошицкой)	1,167 x 1,350	1,576	1	1,576	указатель*	63,04
5	г. Минск, ул. Маяковского (р-н дома № 11 со стороны пер. Лугового)	1,167 x 0,830	0,969	1	0,969	указатель*	38,76

Срок, на который заключается договор на размещение (распространение) наружной рекламы, **составляет 5 лет.**

*Право хозяйственного ведения элементов линий электропередачи (уличных опор освещения) – государственное предприятие «Минсктранс»

Необходимые условия по предмету торгов № 1:

1. Общие требования и характеристики. Для размещения требуется разработка проекта привязки средства наружной рекламы в установленном порядке. Количество опорных стоек: одна. Количество рекламных полей: 2.
2. Размер рекламного поля 6000 x 3000 мм. Площадь рекламного поля 18 кв. м. Цвет рекламной конструкции, покрытие следует согласовать при получении паспорта средства наружной рекламы. Рекламная конструкция должна иметь маркировку с указанием владельца и его контактного номера телефона, номера рекламной конструкции. Рекламная конструкция ставится на заглубленном фундаменте. Подключение к источнику электроснабжения осуществляется закрытым способом с применением изолированного провода.

Необходимые условия по предмету торгов № 2:

1. Общие требования и характеристики. Для размещения требуется разработка проекта привязки средства наружной рекламы в установленном порядке. Средство наружной рекламы представляет собой флаговую рекламную конструкцию в количестве 3 шт. Количество рекламных полей: 6 ед. Материал флага: нейлоновая ткань. Элементы крепления: под люверсы. Рекламная конструкция высотой не более 6,0 м. Рекламная конструкция ставится на заглубленном фундаменте. Цвет рекламной конструкции, покрытие следует согласовать при получении паспорта средства наружной рекламы.

2. Размеры. Размер одного рекламного поля: 2130 x 710 мм.

Необходимые условия по предмету торгов № 3:

1. Общие требования и характеристики. Для размещения требуется разработка проекта привязки средства наружной рекламы в установленном порядке. В основе пилона лежит металлический каркас. Количество опорных стоек: одна. Рекламная конструкция ставится на заглубленном фундаменте. Цвет рекламной конструкции, покрытие согласовывается при получении паспорта средства наружной рекламы. Рекламная конструкция должна иметь маркировку с указанием владельца и его контактного телефона, номера рекламной конструкции.
2. Размеры. Размер информационного поля: 7600 x 1300 мм, две стороны. Площадь рекламного поля 9,88 кв. м.
3. Подсветка рекламной конструкции. Рекламная конструкция должна иметь внутреннюю подсветку. Подключение к источнику электроснабжения осуществляется закрытым способом с применением изолированного провода.

Необходимые условия по предмету торгов № 4:

1. Тип конструкции: односторонний короб с внутренней подсветкой.
2. Материал конструкции: профиль металлический, профиль пластиковый, композитный материал, литой поликарбонат, светодиодная подсветка, самоклеющаяся пленка.
3. Размер рекламного поля 1167 x 1350 мм.

Необходимые условия по предмету торгов № 5:

1. Тип конструкции: односторонний короб с внутренней подсветкой.
2. Материал конструкции: профиль металлический, профиль пластиковый, композитный материал, литой поликарбонат, светодиодная подсветка, самоклеющаяся пленка.
3. Размер рекламного поля 1167 x 830 мм.
Дополнительные условия по предметам торгов №№ 4-5:
1. Разработка проектной документации на размещение рекламного носителя на опорах контактной сети с указанием массы полезной нагрузки данного носителя на несущую способность опоры и элементов контактной сети.
2. Организация прокладки питающих кабельных линий закрытым способом.
3. Металлические конструкции и арматура (кронштейны, хомуты и др.) должны быть изготовлены с применением стальных элементов, которые в обязательном порядке должны быть обработаны горячим цинкованием.
4. При нарушении лакокрасочного покрытия опор восстановление производится за счет средства рекламодателя без последующего возмещения затрат балансодержателем опор (филиал «Служба энергохозяйства»)
5. Монтаж и демонтаж рекламной конструкции на опорах контактной сети осуществляется в присутствии представителя балансодержателя опор.

Форма проведения торгов – аукцион.
Организатор торгов – коммунальное унитарное предприятие «Минский городской центр недвижимости», г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10, тел. 8 (017) 365-48-36.

Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке проведения торгов на право размещения средств рекламы на недвижимом имуществе, утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 07.07.2021 № 395 «О мерах по реализации Закона Республики Беларусь «Об изменении законов по вопросам рекламы»».

Аукционные торги проводятся **26 апреля 2024 г. в 11.00** по адресу: г. Минск, ул. К.Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов).

Документы на участие в аукционных торгах принимаются с **22.04.2024 по 22.04.2024** включительно с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.00) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6. Документы, поданные по истечении указанного срока, не рассматриваются. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представленных для участия в торгах, несет лицо, их подавшее.

Порядок оформления участия в торгах: к участию в аукционных торгах допускаются лица, прошедшие заключительную регистрацию, которые в срок, установленный для приема документов на участие в аукционных торгах, внесли задаток (задатки) и заключили с организатором торгов соглашение установленной формы о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов по соответствующему их предмету (далее – соглашение), а также представили организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в торгах;
- заверенную банком копию платежного документа о внесении суммы задатка (задатков) на текущий

(расчетный) банковский счет организатора торгов (в случае участия в торгах в отношении нескольких предметов торгов задаток вносится по каждому из предметов торгов);

- копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица или индивидуального предпринимателя, желающих принять участие в торгах;

- эскиз средства наружной рекламы, выполненный в цвете на бумажном носителе в формате А4 или электронном носителе.

Сумма задатка (сумма задатка соответствует начальной цене предмета торгов) должна быть внесена по соответствующему предмету торгов не позднее окончания срока и времени, установленных для приема документов, на расчетный счет организатора торгов BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1001 в ЦБУ № 527 ОАО «Белинвестбанк» г. Минск, БИК BLBBVY2X, получатель – государственное предприятие «МГПЦ», УНП 190398583, кодификатор назначения платежа 40901 (назначение платежа – задаток для участия в торгах № 1-РН-24 на право размещения средств наружной рекламы по предмету торгов №.).

Участнику, не ставшему победителем торгов (лицом, приравненным к победителю торгов), внесенный задаток (задатки) возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов.

При подаче организатору торгов документов для участия в торгах и заключении соглашения представляются:

- физическим лицом, в том числе индивидуальным предпринимателем, – документ, удостоверяющий личность;
- представителем физического лица, индивидуальным предпринимателем, юридическим лицом – оригинал документа, подтверждающего его полномочия, и документ, удостоверяющий личность.

После регистрации организатором торгов документов для участия в торгах лицо, желающее принять участие в торгах (его представитель), расписывается в журнале регистрации, после чего такое лицо считается допущенным к участию в торгах. До начала аукциона его участники проходят регистрацию.

Порядок определения победителя торгов: торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Не допускается продажа предмета торгов по начальной цене. Торги проводит аукционист, определяемый организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается в соответствии с шагом аукциона, который определяется аукционистом в пределах от 5 до 15 процентов от предыдущей названной аукционистом цены предмета аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. Если заявление на участие в торгах подано только одним участником, либо для участия в нем явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, а такой участник признается лицом, приравненным к победителю торгов.

Иные условия торгов:

Победитель торгов (приравненное к нему лицо) обязан:

- в течение **5 рабочих дней со дня проведения торгов** возместить государственному предприятию «МГПЦ» затраты на организацию и проведение торгов, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для их проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится

до сведения участников перед началом торгов под подпись;

- в течение **5 рабочих дней со дня проведения торгов** перечислить на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в протоколе о результатах торгов, сумму средств, за которую продан предмет торгов, за вычетом внесенной им суммы задатка;

- в течение **10 рабочих дней со дня проведения торгов** заключить договор на размещение средства наружной рекламы с государственным предприятием «Минский городской центр инженеринговых услуг», при условии оплаты суммы средств, за которую продан предмет торгов и оплаты расходов на организацию и проведение торгов.

За оформление паспорта средства наружной рекламы взимается плата в соответствии с тарифами, утвержденными государственным предприятием «Минский городской центр инженеринговых услуг». Размер платы за оформление паспорта средства наружной рекламы составляет 581,21 бел. руб. с учетом НДС (без учета стоимости услуг по изготовлению проекта привязки средства наружной рекламы к участку местности).

Размер штрафа, уплачиваемого участником торгов и (или) его победителем (приравненным к нему лицом) в случаях, предусмотренных законодательством и соглашением, составляет 99 (девятно девять) базовых величин на дату проведения торгов.

Телефоны для справок: отдел аукционов – (017) 360-42-22, (017) 365-48-36; государственное предприятие «Минский городской центр инженеринговых услуг» – (017) 219-35-44.

Извещения о проведении торгов размещены на сайтах: организатора торгов – www.mgcn.by (раздел «АУКЦИОНЫ/Рекламные конструкции»); Минского городского исполнительного комитета – www.minsk.gov.by (раздел «Объявления – Аукционы»).

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ООО «Профитсистем»

Table with columns: Лот, Наименование, Начальная цена с учетом НДС 20%, Задаток, бел. руб., Шаг аукциона, бел. руб. Rows 1-32 listing various lots including vehicles, machinery, and real estate.

РПП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал) информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу. Auction date: 05.04.2024 at 11:00.

ЗАО «БЕЛРЕАЛИЗАЦИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ АУКЦИОН. Организатор торгов: ЗАО «Белреализация» (УНП 19113330). Auction date: 02 апреля 2024 г. 11.00.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ В ФОРМЕ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА С Понижением на 50%. Auction date: 03 апреля 2024 года в 11.00.

Юрыдычная кансультацыя

А КВАТЭРУ — ПАПАЛАМ...

? Мы з мужам купілі ў шлюбе кватэру і зарэгістравалі яе на мужа. Цяпер я хачу, каб мая палова кватэры была аформлена на мяне дакументальна. Гэта магчыма?

Вольга, Мінскі раён.

На пытанне адказвае **натарыус Мінскай гарадской натарыяльнай акругі Марына КІТАЁБА**: «Гэта магчыма, бо маёмасць, нажытая сужэнцамі ў перыяд шлюбу (незалежна, кім з іх яна набыта або на каго або кім з сужэнцаў унесены грашовыя сродкі), з'яўляецца іх агульнай сумеснай уласнасцю. Гэта норма замацавана артыкулам 23 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлюбе і сям'і».

Пры ўмове знаходжання кватэры ў агульнай сумеснай уласнасці з мужам і адсутнасці **шлюбнага дагавора ці іншага дагавора, якія змяняюць рэжым такой маёмасці**, натарыусам па пісьмовай заяве сужэнцаў можа быць выдадзена пасведчанне аб праве ўласнасці на роўнай долі ў такой маёмасці.

Для гэтага вам з мужам неабходна звярнуцца ў натарыяльную кантору ці натарыяльнае бюро да любога натарыуса, незалежна ад месца знаходжання кватэры. Пры сабе неабходна мець дакументы, якія пацвярджаюць асобу. Іншыя дакументы, неабходныя для выдачы пасведчання аб праве ўласнасці, могуць быць прадстаўлены вамі як самастойна, так і па вашай просьбе запатрабаваны ад дзяржаўных органаў і іншых арганізацый натарыусам (за выключэннем звестак і (або) дакументаў, для выдачы якіх патрабуецца вынясенне судовай пастановы).

Такім чынам, факт знаходжання заяўнікаў у шлюбе на момант набыцця кватэры натарыус можа правесці па адным з наступных дакументаў: пасведчанні аб заключэнні шлюбу; копіі запісу акта аб заключэнні шлюбу; даведцы, якая змяшчае звесткі з запісу акта аб заключэнні шлюбу; пазнаках у дакументах, якія пацвярджаюць асобу.

Паколькі пасведчанне аб праве ўласнасці выдаецца ў дачыненні да нерухомай маёмасці — кватэры, натарыус таксама правесці дзяржаўную рэгістрацыю нерухомай маёмасці, правую, абмежаванную (абцяжарваную) правую на яе па інфармацыі з рэгістрацыі нерухомай маёмасці і вылічы, выдадзенай арганізацыяй па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці і запатрабуе дакумент, які пацвярджае набыццё права ўласнасці на кватэру (зыходзячы са зместу пытання — дагавор куплі-продажу кватэры).

У дадзеным выпадку пасля атрымання пасведчання аб праве ўласнасці неабходна будзе звярнуцца ў тэрытарыяльную арганізацыю па дзяржаўнай рэгістрацыі нерухомай маёмасці для дзяржаўнай рэгістрацыі права ўласнасці на долі ў кватэры. Пры гэтым долі мужа і жонкі ў сумеснай уласнасці прызнаюцца роўнымі.

Варта таксама адзначыць, што пасведчанне аб праве ўласнасці можа быць выдадзена як сужэнцам у перыяд шлюбу, так і пасля яго скасавання незалежна ад тэрміну, які прайшоў пасля разводу (гэта значыць, тэрмін іскавай даўнасці на атрыманне пасведчання аб праве ўласнасці не распаўсюджваецца). Пры адсутнасці згоды аднаго з сужэнцаў (былога) на атрыманне пасведчання аб праве ўласнасці дадзенае пытанне падлягае вырашэнню ў судзе».

Карысныя парады

Улюбёнец селекцыянераў і кветкаводаў

ФІКУС лірападобны падабаецца шмат каму, ён часта ўпрыгожвае нават дарэгія офісныя памяшканні. Гэты фікус лёгка адрозніць ад іншых: ён мае форму лістоў у выглядзе ліры, а даўжыня іх дасягае 20—40 см. Падобныя фікусы ахвотна вырошчваюць многія кветкаводаў у кватэрах.

У пакаёвых умовах фікус лірападобны ўяўляе з сябе дрэўцо да двух метраў вышынй. Ствол у яго прамы, шурпаты, кара шэра-карычневага колеру. Прыгожы, эфектны выгляд расліне надае лісце, якое нельга абразаць! Лісце буйное, цвёрдае, крыху маршчынастае, са злёжку хвалістым краем. Каля чаранка ліст вузейшы, а калы верхавіны — «адсечаны» або круглы. Афарбоўка лісця цёмна-зялёная, з адваротнага боку — светла-зялёная. У адрозненне ад іншых фікусаў, дадзеная расліна больш патрабавальная да ўмоў утрымання. Фікус лірападобны аддае перавагу светламу месцу з аховай ад прамых сонечных прамянёў. Як і ўсе фікусы, ён можа знаходзіцца не толькі на акне, але і на некаторай адлегласці ад яго. Спрыяльнае месцазнаходжанне — вокны, якія выходзяць на ўсходні і заходні бакі. У вокнаў з паўднёвага боку вазон з кветкай рэкамендуецца размяшчаць на некаторай адлегласці ад акна. Спрыяльная тэмпература яго ўтрымання летам — ад 20 да 25 градусаў. Вазон з кветкай нельга размяшчаць на халодным падаконніку — расліна дрэнна пераносіць пераахладжэнне глебы. Дадзе-ні від фікусаў патрабуе павышанай вільготнасці ў памяшканні. Паліў улетку павінен быць багаты, а васьмізімку паліваць трэба асцярожна. Пачынаючы з вясны і да восені расліну можна ўгнайнаваць кожныя два тыдні вадкімі мінеральнымі ўгнаненнямі для пакаёвых раслін. Разнажэнне фікуса лірападобнага ажыццяўляецца паветранымі і верхавінавымі чаранкамі. Мы, напрыклад, зразаем пад вуглом чаранок даўжынёй 10—15 см, прамываем яго праточнай вадой. Затым чаранок прасушваем гадзіну-дзве і змяшчам у ёмістасць з вадой, куды дадаём кавалачак драўнянага вугалю або таблетку актываванага вугалю. Каб пазбегнуць загінення, ніжняе лісце не павіна дакранацца да вады. Чаранок пускае карані прыкладна праз месяц. Для найлепшага ўкаранення зверху затуляем ёмістасць поліэтыленавым пакетам. І тады чаранок пусціць карані недзе праз 2-3 тыдні.

Ніхто не будзе спрачацца з тым, што кветкі ў доме — гэта вельмі прыгожа. Акрамя таго, яшчэ і карысна для мікраклімату ў памяшканнях, дзе яны растуць. Сярод багата пакаёвых раслін я вылучаю хатнія фікусы, якія адрозніваюцца прастатой ва ўтрыманні. Яны вельмі прыгожыя, а разнастайнасць відаў фікусаў дазваляе стварыць малюўныя зялёныя куткі ў кватэры ці службовым памяшканні.

Першым фікусам, пра які ведаліся народы Еўропы, стаў інжыр (смакоўніца), які па-навуковаму называецца *Ficus carica*. Культывуюць інжыр і ў хатніх умовах, выбіраючы формы, здольныя завязваць плады. Усёго ў прыродзе набярэцца каля 800 відаў фікусаў, якія могуць быць і дрэвамі, і кустамі, і нават ліянамі. Вельмі прыгожыя фікусы «Чорны прыны» і «Фікус Бенджаміна», яны маюць дробнае лісце, а кончыкі іх завостраныя і падоўжаныя. Фікус — улюбёнец селекцыянераў, якія вырошчваюць самыя разнастайныя віды гэтай расліны. А вось ампельным фікусам патрэбныя асабліва ўвага і догляд. Яны патрабуюць захавання глебы вільготнай, дзеля чаго выкарыстоўваюцца ўвільгатняльнікі павятра і пастаянныя паліў. Ёсць яшчэ і бутэзленыя фікусы — расліны непатрабавальныя, могуць мірыцца з паўцёнам. У перыяд росту ўсе фікусы патрабуюць шмат вады, таму з сярэдзіны вясны і да восені глебу ў вазонах трэба добра ўвільгатняць.

Яўген САЛАНОВІЧ, дачнік са шматгадовым вопытам.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ПАКАШТУЙЦЕ!

ЗАПЯКАЕМ ГАРОДНІНУ З ДУХМЯНАЙ СЫРНАЙ ПАНІРОЎКАЙ

Многія сутыкаюцца з праблемай, што гародніна ў духоўцы часта атрымліваецца не вельмі смачнай, губляе сваю сакавітасць і тэкстуру. Паспрабуем змяніць гэту сітуацыю: баклажаны, шынкі і перац будуць запечаныя гэтак жа апетытна, як бульба з сырнай паніроўкай.

Спатрэбіцца: баклажан — 1 шт., маладыя кабачкі — 2 шт., перац — 2 шт., бульба — 2 шт., паніровачныя сухары — 150 г, цвёрды сыр — 70 г, часнок — 2 зубчыкі, соль і чорны перац — на смак, пятрушка — 3-4 галінкі, алей.

Нарэзаць баклажан, кабачкі і бульбу тонкімі брусочкамі, падобнымі па бульбачку-фры. Ачысціце перац знутры і таксама нарэжце яго тонкімі палоскамі.

У асобнай місцы змяшайце дробна надзёрты сыр, паніровачныя сухары, соль і чорны перац. Дадайце прапушчаны праз прас зубчыкі часнаку, дробна нарэзанае зялёнае і крыху алею. Змяшайце ўсе інгрэдыенты.

Абвальвайце старанна кожны агароднінны брусочак у атрыманай паніроўцы.

Выкладзеце запаніраваную гародніну на бляху, папярэдне засланую пергаментам. Адрапце яе ў разагрэтую духоўку на 25 хвілін пры 190 градусах.

Падавайце запечаную гародніну з рознымі соусамі.

СВЯТА НА ПАРОЗЕ

ЯК УПРЫГОЖЫЦЬ ВЯРБУ НА ВЕРБНІЦУ?

Вербная нядзеля святкуецца роўна за тыдзень да Вялікадня. У Вербніцу верхні ідуць у храм і асвячаюць першую расліну, што распускаецца вясной. У нас гэта галінкі вярбы. Потым асвечаная вярба цэлы год захоўваецца дома як абярэг ад зла і ўсякіх бед. А праз год старую галінку, як правіла, спальваюць, і нясуць у храм новую.

Дзе ўзяць? Звычайна гэтае дрэўца любіць вільготныя месцы: багністыя лугі ці берагі вадаёмаў. Адрозніць патрэбныя галінкі дастаткова проста. Маладая вярба мае чырванаваты колер кары, і коцікі ў яе распускаюцца пухнатыя, серабрыста-шэрага колеру. Галінкі вярбы лёгка ламаюцца.

Для асвечэння яе можае сабраць букет з галінак. Некаторыя выломліваюць столькі дубчыкаў, колькі чалавек жыве ў сям'і.

Чым упрыгожваць

Асвечаная вярба захоўваецца дома. Таму з яе можна зрабіць цікавы інтэр'ерны дэкор. Упрыгожваюць галінкі часцей за ўсё кветкамі, стужкамі. Лепш за ўсё для дэкару падыдуць штучныя расліны.

Вярба, упрыгожаная зялёнай

Коцікі са звычайнымі зялёнымі галінкамі — далікатнае спалучэнне. Такі букет потым можна паставіць у любым пакоі.

Серабрыстыя пупышкі вярбы, якія распусціліся, добра адцяняюць мясцістыя бліскучыя лісты эўкаліпта. Нават просты чарот з вярбы даюць выдатнае спалучэнне.

Вярба ў экзаты

Для вярбачкі ў экзаты патрэбны альбо натуральныя упрыгожванні, альбо максімальна падобныя на іх. Гэта могуць быць сухацветы, галінкі гіпсафілы, бавоўна. Перавязваць вярбу ў такім разе лепш проста ніткай ці мешкавінай.

Вясновы букет з вярбы

Галінкі вярбы выдатна спалучаюцца з любой зялёнай і вясновымі кветкамі. Прыгожа глядзяцца з коцікамі, якія распусціліся, нарцысы, крокусы, гіяцынты, ландышы, падснежнікі. Што будзе пераважаць у вашым букце, вырашаеце самі. Галінкі вярбы аднолькава добра яны сабе і як дадатак ад іншых раслін.

Экзатычны букет з вярбы

Мілья коцікі выдатна адцяняюць і больш арыгінальныя расліны. Напрыклад, вярба добра спалучаецца з галінкай архідзі. Вельмі незвычайна глядзіцца вярба з калай, якая распускаецца. Яркая страліцыя і галінка вярбы таксама даюць цікавае спалучэнне.

Пасля закрыцця двух літоўскіх пунктаў пропуску чэргі фур на ўезд у Еўрасаюз павялічыліся ўдвая. Пра гэта паведамлілі ў Дзяржапграмамітэце. «Літва 1 сакавіка ў аднабоковым парадку закрыла пункты пропуску «Лаварышкес» (сумежны «Катлоўка») і «Райгардас» (сумежны «Прывалка»). Літоўскі бок заяўляў аб

планаваным павелічэнні колькасці супрацоўнікаў у пагранпраходах за кошт рэсурсу, які вызваліўся, аднак гэтага не адбылося. Узраслі чэргі не толькі на граніцы з Літвой, але і на іншых напрамках, — расказалі ў ДПК. — За два тыдні колькасць велікагрузаў на ўезд у ЕС павялічылася на 110 працэнтаў».

«Падобныя недалянабачныя рашэнні разбураюць трансгранічныя механізмы, наносяць шкоду інтарэсам прастых грамадзян, грузаперавозчыкам і суб'ектам гаспадарання як самой Літвы, так і Еўрапейскага саюза», — адзначаў афіцыйны прадстаўнік Дзяржапграмамітэта Антон Бычкоўскі. Самым загружаным за мінулыя два тыдні застаўся літоўскі напрамак. Колькасць грузавікоў, якія чакаюць уезду ў гэтую краіну, павялічылася з 1,2 тысячы да больш чым 2,2 тысячы транспартных сродкаў. На латвійскім напрамку з 1 сакавіка чэргі выраслі з 300 да 690 фур. Колькасць грузавікоў на беларуска-польскай граніцы ўзрасла з 50 да 300 адзінак. Як падкрэслілі ў Дзяржапграмамітэце, улады еўрапейскіх краін дэманструюць ігнаруючы калапас на граніцы, мэтанакіравана пагаршаючы абстаноўку. Чаму Літва ў выніку дзеянняў сваіх улад пераўтварылася ў транзітны тупік?

рачэнне працоўных месцаў, страты фінансаў, бізнесу Літвы. Дык хто пацярпеў ад гэтага рашэння? Самі рабочыя высновы, хто ўводзіць санкцыі супраць уласнага народа», — расставіў акцэнт прэм'ер-міністр Беларусі.

Агонія падыходзіць да фіналу

Літоўскае кіраўніцтва,

Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі Сяргей Клішэвіч, ад дзеянняў літоўскіх улад пацярпець простыя жыхары. «Эканоміка Літвы і сітуацыя ў краіне ў цэлым далёка ад той, якую хацелі б бачыць нават самастойныя, прыкормленыя вільноўня палітыкі, — звяртае ўвагу парламентарый. — Расце незадаволенасць народа. Усё

некалькімі кандыдатамі. Але і той, і другі будуць стаяць на сваіх пазіцыях. Але мы ведаем, што гэтая агонія падыходзіць да фіналу. Таму што ў любога народа ёсць цяпер і пункт кіпення, які прывядзе да выбуху. Да новай грамадска-палітычнай трансфармацыі. Я думаю, у Літве такое становішча не за гарамі, улічваючы, што эканаміка Літвы і сітуацыя ў краіне ў цэлым далёка ад той, якую хацелі б бачыць нават самастойныя, прыкормленыя вільноўня палітыкі, — звяртае ўвагу парламентарый. — Расце незадаволенасць народа. Усё

На шкоду народу

Літва прымае санкцыі супраць Беларусі на шкоду ўласнаму народу. Аб гэтым заявіў прэм'ер-міністр Беларусі Раман Галоўчанка, паведамліла БелТА. У выніку таго, што ў пачатку сакавіка Літва закрыла два пункты пропуску на граніцы, з ранейшых шасці засталася толькі два. «І сітуацыя там дастаткова складаная, влізныя чэргі. Гэта ўплывае і на людзей, якія ездзяць у асабістых мэтах, і на камерцыйных перавозчыкаў, — адзначаў Раман Галоўчанка. — Мы думаем, што шмат у чым гэта звязана з папулярнасцю Беларусі ў грамадзян Літвы, якія з задавальненнем карысталіся базісавым рэжымам, прыязджалі да нас, адпачывалі, купілі тавары і бачылі рэальную карціну, якая істотна адрозніваецца ад аповедаў літоўскіх улад. Акрамя чыста фінансавых страт, транзіту, Літва на гэтым страціла і влікі патак беларускіх турыстаў, якія ездзілі туды і пакідалі грошы ў літоўскай эканоміцы».

Кіраўнік урада нагадаў, што Літва напрыканцы 2021 года ўвела санкцыі супраць транзіту беларускіх калійных угнаенняў. «І які эффект? Беларускія калійныя угнаенні пастаўляюцца на экспарт стабільна, летас у нас пазначыліся блізка да рэкордных. Увесь транзіт пайшоў у расійскай парты. Дык хто выйграў і хто праіграў? Беларусь мае стабільныя аб'ёмы паставак, Расія атрымала беларускі грузаток (не толькі калійныя угнаенні, але і астатнія грузы). Грошы, якія раней заставаліся ў літоўскіх перавозчыках, калія чыгункі, калія парты, атрымалі нашы расійскія партнёры, а Літва засталася ні з чым. Прывяду лічыбы: за год, які папярэднічаў забароне, 66 працэнтаў усяго чыгуначнага транзіту праз Літву складалі беларускія грузы. Яны сышлі аднамомантна. А гэта ска-

КАНЕЦ МАРШРУТУ

Чаму Літва пераўтварылася ў транзітны тупік?

якое вырашыла пабудаваць сцяну на граніцы з Беларуссю, заключыла такім чынам у гэта сваё ж насельніцтва. Такое меркаванне на YouTube-канале БелТА выказала расійскі палітолаг і ўсходнаўдэй Карынэ Геваргян. «Мы ведаем, якія працэсы ідуць у Прыбалтыцы. Там ёсць людзі, якіх мы называлі нацыяналістамі, але гэта не зусім дакладна. Гэта хутчэй былі этнапатрыёты. Цяпер яны зразумелі, што да чаго. Пры савецкай уладзе яны былі дысідэнтамі, а цяпер сталі вядучымі. Гэта старое пакаленне», — сказала Карынэ Геваргян. Разам з тым, звярнула ўвагу палітолаг, і ў маладзёжным асяроддзі прыбалтыйскіх рэспублік назіраюцца цікавыя тэндэнцыі. «Там ідзе падобны працэс, лёд ужо крагнуўся», — падкрэсліла яна. Што да палітычнага кіраўніцтва гэтых краін, яно, на думку палітолага, з'яўляецца натуральнай, якая сыходзіць. Карынэ Геваргян адзначыла і сцяну, якую Літва выбудавала на граніцы з Беларуссю: «Літоўскія палітыкі зрабілі гэта супраць свайго ж насельніцтва. І былыя нібыта нацыяналісты, а насамрэч этнапатрыёты ўсведмляюць гэтую катастрофу».

Як адзначыў у эфіры «Альфа Радыё» дэпутат

гэта адбываецца ў кантэксте выбараў у гэтай краіне. Там разважалася барацьба паміж дзейным прэзідэнтам і Ландсбергісам-малодшым. І ў рамках гэтай барацьбы асноўнае пытанне ў Літве — беларускае».

Прымаючы рашэнне аб закрыцці пунктаў пропуску на беларуска-літоўскай граніцы, адзначае Сяргей Клішэвіч, «марыянетка Наўсёда і яго банда» спрабуюць паказаць, што такім чынам яны абараняюць інтарэсы сваіх грузаперавозчыкаў і літоўскай эканомікі ў цэлым. «Хоць па факце мы з вамі выдатна разумеем, што вынікаў яны не дасягнуць, — заўважыў парламентарый. — Наадварот, у простых літоўцаў такога роду дзеянні выклічваюць толькі негатывы».

Краіны, падобныя да Літвы, па сутнасці, страцілі свой суверэнiтэт і незалежнасць. Іх грамадзяне мала што вырашаюць. «Літва і Латвія сёння — гэта адзін з асноўных фарпосты ў цыску, у барацьбе Захаду супраць Расіі, — рэзюме эксперт. — І калі ён сапраўды адыграе для тых жа ЗША настолькі важную ролю, то палітычнае поле гэтых краін будзе знаходзіцца пад поўным кантролем амерыканцаў. Так, у Літве пройдуць выбары, там нават можа быць змаганне паміж

намінчана сітуацыя там толькі пагаршаецца».

Вымушаныя меры

Беларусь увяла меры ў адказ на недружалюбныя дзеянні Літвы па закрыцці пунктаў пропуску. Так, урад дапоўніў пералік тавараў, забароненых да ўвозу і рэалізацыі на тэрыторыі Беларусі, шэрагам тавараў з Літвы. Таксама ўведзена забарона на ўвоз асобных тавараў праз беларуска-літоўскі ўчастак дзяржаграніцы. «Я ў аглядзе СМІ ўбачыў каментарый міністра замежных спраў Літвы, які заявіў, што пацярпець ад гэтых захадаў самі беларусы. Гэта сведчыць аб тым, што людзі ўвогуле не разумеюць, пра што гавораць, і мы гэта ўсё часцей назіраем у выказваннях заходніх палітыкаў, у тым ліку з краін-суседзяў. Рэальнасць успрымання падзей літоўскімі ўладамі страчана, — звярнуў увагу Раман Галоўчанка. — Рашэнне аб мерах у адказ абсалютна выверанае, пралічанае, яно рыхтавалася групамі экспертаў. Ні людзі, ні рынак гэтага не адчуваюць».

Кіраўнік беларускага ўрада адзначыў, што прынятае рашэнне аб забаронах на ўвоз знізіць націск на астатнія пункты пропуску. «Будзе лягчэй перасякаць граніцу з тымі таварамі, якія нам

насамрэч патрэбныя. З іншага боку, усюсна пацярпець літоўскі бізнес. Не сапраўды, што многія літоўскія лагістычныя размеркавальныя цэнтры спецыяльна заваляліся на акумуляванні вялікіх таварных партый. Гэта не літоўскія тавары, яны паступаюць з розных краін, але з уплывам лагістычнай блізкасці да нас было зручна там усё гэта акумуляваць. Яны страцяць гэтыя патакі, якія пойдучы па іншых маршрутах. Гэта вымушана мера, з якой мы былі абавязаны выступіць, зыходзячы з нашых нацыянальных інтарэсаў. Калі хто і вінаваты ў гэтым рашэнні, то толькі сам урад Літвы», — заявіў прэм'ер-міністр.

Меры ў адказ на недружалюбныя дзеянні Літвы не адбываюцца на беларускай эканоміцы і спажывецкім рынку, заявіў Раман Галоўчанка. «Гаворка ідзе пра дзве пастановы ўрада, якія ўводзяць забароны. Першая з іх датычыцца прадукцыі з Літвы, гэта ў асноўным харчовая група. У год мы імпартавалі яе на невялікую суму — каля 5-6 мільёнаў долараў. Упэўнены, што забарона ніяк не адбываецца на нашай эканоміцы, на спажывецкім рынку. А тыя, хто не можа абысціся без літоўскай шакаладкі, не пацярпець. На фізічных асоб і тавары для асабістага карыстання дзеянне абедзвюх пастаноў не распаўсюджваецца», — звярнуў увагу Раман Галоўчанка.

Другая пастанова ўводзіць абмежаванні на пастаўкі прамысловых партый тавараў. «Усяго і было ўвезена ў Беларусь у мінулым годзе на суму каля 150 мільёнаў долараў у аб'ёме каля 60 тысяч тон. Але гэта не значыць, што гэтыя грузы не трапяць да нас. Яны проста пойдучы па іншым лагістычным маршруце — праз Латвію, Польшчу. Забарона распаўсюджваецца на іх увоз толькі праз беларуска-літоўскі ўчастак граніцы», — адзначыў прэм'ер-міністр.

Не спяваем масты

Як паведамылася, урад дапоўніў пералік тавараў, забароненых да ўвозу і рэалізацыі на тэрыторыі Беларусі. Адпаведныя змены ўнесены ў пастанову Саўміна ад 6 снежня 2021 года № 700. У прыватнасці, у названы пералік ўключаны асобныя тавары, якія паходзяць з Літвы: малако і згущаныя вяршкі, садавіна і арэхі, кава, фруктовыя сокі, воды, воцат, калготкі, панчошкі, гольфы, шарпюткі і іншыя панчошна-шкарпэткавыя вырабы, асобныя будаўнічыя вырабы, халадзільнікі і маразільнікі.

Урад Беларусі таксама ўвёў забарону на ўвоз асобных тавараў праз беларуска-літоўскі ўчастак дзяржаграніцы. Забаронены да ўвозу для рэалізацыі і спажывання на тэрыторыі Беларусі наступныя тавары: вада, піва, віна, вінаграднае суслі, вермуты,

іншыя зброджаныя напіткі, спірт зтылавы, воцат, шыны і пакрышкі пнеўматычныя гумовыя, часткі транспартных сродкаў, адзенне і іншыя вырабы, якія былі ва ўжыванні.

«З прыняццем апошняга дакумента імпортны таварапакет зможа паступаць у Беларусь толькі па альтэрнатыўных маршрутах у абыход тэрыторыі Літвы. Гэта негатыўна адбываецца на дзейнасці шматлікіх літоўскіх лагістычных аператараў і прывядзе да адчувальнай страты іх даходаў у сувязі з істотным скарачэннем таварабароту», — заявілі ў Міністэрстве замежных спраў Беларусі. У ведамстве адзначылі, што названыя забароны не закранаюць тавары, якія ўвозяцца на тэрыторыю Беларусі для асабістага карыстання. «Што датычыцца магчымых прэтэнзій прадстаўнікоў літоўскага бізнесу, то іх трэба адрасаваць уласным уладам, якія прымаюць рашэнні, што ідуць уразрэз з нацыянальнымі інтарэсамі», — падкрэслілі ў МЗС.

У міністэрстве заявілі, што ў аналагічным ключы не застануцца без адказу і крокі ўрада Латвіі ў сувязі з ўвядзеннем у 2024 годзе імпартаўнага эмбарга ў адносінах да шэрагу беларускіх тавараў харчовай групы. «Відавочны контрпрадукцыйнасць і бесперспектыўнасць любых санкцыйных мер, накіраваных супраць Беларусі. Такія дзеянні толькі ўзмацняюць самаізаляцыю нашых прыбалтыйскіх суседзяў, падрываюць іх эканамічны патэнцыял, які слабее. Заклікаем Вільнюс і Рыгу прыўнесці ў сваю палітыку больш самастойнасці, узважанасці і арыентаванасці на спраўдны інтарэсы ўласнага народа», — адзначаецца ў заяве МЗС Беларусі.

Пры гэтым наша краіна зусім не спявае масты. «У гэтага рашэння пэўныя часавыя рамкі — да кастрычніка. Яно аб адменіцы і закранэннем тэрміну дзеяння, аб прадоўжыцца. Паглядзім, як гэта адбываецца на загружанасці пунктаў пропуску. Падкрэслівае: мы да дыялогу гатовы заўсёды, — заявіў прэм'ер-міністр Беларусі. — І не мы рабілі першыя крокі, накіраваныя на пагаршэнне добрасуседскіх адносін паміж краінамі. Самае галоўнае для нас — нармалізаваць транспартныя патакі. Будзе гатоўнасць з іх боку гэтае пытанне канструктыўна вырашаць — мы гатовыя. Будзе рашэнне Літвы аб аднаўленні работы пунктаў пропуску — вернемся да пытання аб імпартна-насыці захавання тых ці іншых абмежавальных мер. А калі не будзе такога рашэння — у нас яшчэ ёсць дастатковы арсенал, каб рагавяць на любыя недружалюбныя дзеянні ў адносінах да нашай краіны, хто б іх ні рабіў».

Пётр ДУНЬКО.

ИЗВЕЩЕНИЕ

Государственное производственное объединение «Минскстрой»
 доводит до сведения заинтересованных лиц информацию
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ
 о строительстве жилых помещений и машино-мест в составе объекта
«Комплекс жилой застройки «Уютный».

Группа многоквартирных многоэтажных жилых домов
в районе улиц Подлесной – Парниковой – Дачного проезда).
Первая очередь строительства. Жилой дом № 2 по ГП.
Многоуровневая гараж-стоянка № 3.1 по ГП,

опубликованную в газете «Звезда» от 17.05.2023 № 92 (29972)
 с дополнениями от 30.05.2023 № 101 (29981), от 16.06.2023 № 114 (29994), от 28.07.2023
 № 144 (30024), от 25.08.2023 № 164 (30044), от 08.09.2023 № 174 (30054), от 04.10.2023
 № 192 (30072), от 16.12.2023 № 244 (30124), от 24.02.2024 № 39 (30173).

Объект долевого строительства – квартира с машино-местом.

Сведения об этапах строительства и сроках его реализации:
 срок начала строительства объекта – 29 апреля 2023 года.
 Нормативная продолжительность строительства объекта – 18 месяцев.

Предполагаемый срок завершения застройщиком строительства объекта и ввода в эксплуатацию в соответствии с проектом организации строительства – 28 октября 2024 года.

Условия ознакомления с объектами долевого строительства и ходом работ по ним: ознакомиться можно в офисе застройщика ГПО «Минскстрой».

Для заключения договоров создания объекта долевого строительства (далее – договор) на дату опубликования настоящих изменений в декларацию предлагаются 14 (четырнадцать) квартир с учетом приобретения машино-места, находящихся на 1-5 уровнях в гараж-стоянке № 3.1 по генплану в составе объекта строительства, в том числе:

- 14 (четырнадцать) трехкомнатных квартир:**
 - № 74, № 125, № 137, № 141, № 145 (общая площадь 80,75 кв. м каждая);
 - № 86, № 94 (общая площадь 80,50 кв. м каждая);
 - № 126, № 134 (общая площадь 85,96 кв. м каждая);
 - № 149, № 153, № 157, № 161, № 165 (общая площадь 80,42 кв. м каждая).

Цены на объекты долевого строительства:
 стоимость строительства 1 м² общей площади объектов долевого строительства без выполнения внутренних отделочных работ в текущих ценах составляет:

Номер квартиры	Подъезд	Этаж	Количество комнат	Площадь жилого помещения (квартиры), м ²	Стоимость 1 м ² при 100% оплате, бел. рублей	Стоимость 1 м ² при расщорке платежей, при условии кредитования в рамках партнерской кредитной программы*, бел. рублей	Стоимость машино-места при 100% оплате, при расщорке платежей, бел. рублей
74, 86, 94, 125, 126, 134, 137, 141, 145, 149, 153, 157, 161, 165	2,3	5-15	3	80,42-85,96	4 300,00	4 479,00	1 595,68

*Банками партнерами являются ОАО «АСБ Беларусбанк», ОАО «Белинвестбанк».

Условия оплаты для квартир, содержащихся в настоящем извещении:

при условии единовременной оплаты **жилого помещения и машино-места** расчет должен быть произведен дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме;

при условии единовременной оплаты **жилого помещения**, расчет должен быть произведен дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме. При оплате **машино-места** согласно графику платежей, размер первоначального взноса составляет 40 % от стоимости объекта долевого строительства. Оставшаяся сумма по договору оплачивается ежемесячно равными долями в соответствии с графиком платежей к договору создания объекта долевого строительства по сентябрь 2024 года. Оплата первоначального взноса должна быть произведена дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме;

при условии оплаты **жилого помещения и машино-места** согласно графику платежей к договору создания объекта долевого строительства первоначальный взнос по жилому помещению и машино-месту составляет 40 % от стоимости объекта долевого строительства. Оставшаяся сумма по договору оплачивается ежемесячно равными долями в соответствии с графиком платежей к договору создания объекта долевого строительства по сентябрь 2024 года. Оплата первоначального взноса должна быть произведена дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме;

при кредитовании в рамках партнерской кредитной программы **жилого помещения** финансирование строительства по объекту долевого строительства производится одновременно в полном

объеме стоимости объекта. Оплата должна быть произведена дольщиком в течение 25 (двадцати пяти) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме. При условии единовременной оплаты **машино-места** расчет должен быть произведен дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме; при кредитовании в рамках партнерской кредитной программы **жилого помещения** финансирование строительства по объекту долевого строительства производится одновременно в полном объеме стоимости объекта. Оплата должна быть произведена дольщиком в течение 25 (двадцати пяти) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме. При оплате **машино-места** согласно графику платежей, размер первоначального взноса составляет 40 % от стоимости объекта долевого строительства. Оставшаяся сумма по договору оплачивается ежемесячно равными долями в соответствии с графиком платежей к договору создания объекта долевого строительства по сентябрь 2024 года. Оплата первоначального взноса должна быть произведена дольщиком в течение 7 (семи) банковских дней со дня регистрации договора создания объекта долевого строительства в Мингорисполкоме.

Заявления о заключении договоров будут приниматься (регистрироваться) со следующего дня после публикации настоящего извещения о внесении изменений в проектную декларацию в порядке очереди по адресу: ул. К. Маркса, 13а, каб. 105. Договоры создания объектов долевого строительства будут заключаться после получения уведомления от ГПО «Минскстрой» (по средству телефонной связи, сообщения в Viber, Telegram), но не ранее 7 (семи)

календарных дней после опубликования настоящей декларации по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13а, каб. 105 с физическими и юридическими лицами, подавшими заявления, либо с их представителями, действующими на основании доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке.

Для подачи заявления и заключения договора необходимо наличие: для физических лиц – паспорта (биометрического документа, удостоверяющего личность), доверенности, оформленной в установленном законодательством порядке; для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей: документа, подтверждающего полномочия представителя, паспорта (биометрического документа, удостоверяющего личность) представителя, копии свидетельства о государственной регистрации и Устава.

Если гражданин либо иной претендент на участие в долевом строительстве после уведомления не явился в течение 3 рабочих дней для заключения договора и письменно не сообщил об уважительных причинах своей неявки в Viber, Telegram, его заявление на участие в долевом строительстве утрачивает силу и ГПО «Минскстрой» оставляет за собой право заключить договор на заявленный объект долевого строительства с другим претендентом.

ГПО «Минскстрой» имеет право отказать в заключении договора создания объекта долевого строительства без объяснения причин.

Условия декларации, не измененные (не исключенные) настоящим извещением, остаются неизменными.

Подробные сведения об объекте строительства, планировках квартир и ходе строительства можно получить в отделе реализации объектов недвижимости и жилья по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 13а, каб. 105, тел. моб. +375 29 195 1821, либо на сайтах: <https://minskstroy.by>, <http://www.uyutn1.by>.

- Выяснение задолженности
- Проведение торгов
- Ликвидация
- Юридические услуги

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПЕРВЫХ ПОВТОРНЫХ ПУБЛИЧНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГАХ (АУКЦИОНЕ)

Организатор публичных торгов (аукциона)
 ООО «Индустрия Инноваций», г. Минск, Старовиленицкий тракт, д. 10, пом. 4Н. Сайт в интернете: www.iin.by, <https://intorgi.by>

Продавец
 ОАО «Беларусрезинотехника», УНП 700069297, 213829, Могилевская область, г. Бобруйск, ул. Минская, д. 102

Публичные торги (аукцион) в процедуре экономической несостоятельности (банкротства) по делу № 15-11/Б/2019 в экономическом суде Могилевской области. Ранее опубликованное извещение о проведении публичных электронных торгов (аукциона) в газете «Звезда» № 28 от 09.02.2024 (30162), стр. 14

Предмет публичных торгов (аукциона)

№	Наименование (назначение), адрес	Начальная цена, с НДС, бел. руб.	Минимальная цена, с НДС, бел. руб.
1	Станок шлифовально-заточный, инв. № 8312, бывший в эксплуатации	410,40	273,60
2	Трактор (категория А) ЮМЗ-6 КЛ, 1991 г. в., заводской № 755584, инв. № 8361, регистрационный знак ТВ-6 8629, бывший в эксплуатации	5 940,00	3 960,00
3	Здания свинарника с помещением холодильной камеры и кормохранилища, картофелехранилища, корпус № 81, 81А	362 458,80	241 639,20
4	Склад мячигательный и расворителей, корпус № 78	160 736,40	107 157,60

Задаток 10 % от начальной цены предмета публичных торгов (аукциона) в белорусских рублях перечисляется на р/с BY40OLMP3012300094564000933 в ОАО «Белгазпромбанк», БИК OLMRBY2X, УНП 291442411, получатель платежа – ООО «Индустрия Инноваций»

Шаг электронных торгов – 5% от начальной цены лота. В случае отсутствия ставок участников торгов начальная цена торгов поэтапно снижается равными долями 5 (пять) раз до минимальной цены или до момента совершения ставок участниками торгов

Условия участия и порядок проведения публичных торгов (аукциона) размещены в открытом доступе на официальном сайте электронной торговой площадки «Индустрия Инноваций – Торги» <https://intorgi.by>, и на официальном сайте ООО «Индустрия Инноваций» www.iin.by

Срок заключения договора купли-продажи: не позднее 10 (десяти) календарных дней со дня подписания протокола о результатах торгов

Условия оплаты предмета электронных торгов: не позднее 30 (тридцати) календарных дней со дня проведения торгов. Переход права собственности – после полной оплаты Имущества, с момента государственной регистрации перехода права собственности органом, осуществляющим государственную регистрацию недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним

Торги проводятся в соответствии с регламентом электронной торговой площадки «Индустрия Инноваций – Торги», размещенном по адресу: <https://intorgi.by>

Победитель публичных торгов (аукциона) либо единственный участник публичных торгов (аукциона), согласившийся повысить начальную цену предмета торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить аукционисту торгов вознаграждение в размере 1–4 % (в зависимости от категории имущества и конечной цены его продажи) от цены продажи лота в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения публичных торгов (аукциона)

Организатор публичных торгов (аукциона) имеет право сдать предмет аукциона с торгов, но не позднее чем за 3 дня до наступления даты проведения торгов (аукциона)

Дата и время проведения торгов (аукциона): 04.04.2024, начало торгов: 10.00, окончание торгов: 16.00, электронные торги продлеваются на 3 минуты с момента поступления последней ставки, если ставка сделана менее чем за 3 минуты до времени окончания торгов. Заявки на участие в публичных торгах (аукционе) принимаются с 20.03.2024 по 03.04.2024 г. до 16.00

Контактные данные: Тел.: +375 17-300-90-03; +375 (29) 671-83-95; e-mail: u.pinchuk@iin.by

ДОПОЛНЕНИЯ И ИЗМЕНЕНИЯ В ПРОЕКТНУЮ ДЕКЛАРАЦИЮ,

опубликованную в газете «Звезда» от 17.12.2021 по объекту «Жилищный комплекс общественного назначения с объектами социальной инфраструктуры и подземной парковкой в квартале улиц Немига – Коллекторная – К. Цеткин»

Внести следующие изменения в текст проектной декларации:

- Сведения в отношении объекта долевого строительства «1 (одна) однокомнатная квартира по проекту № 99 общей площадью по проекту 144,17 кв. метра на девятом этаже», содержащиеся в перечне однокомнатных квартир, предлагаемых к приобретению по договору создания объектов долевого строительства, изменить и изложить в следующей редакции: «- 1 (одна) однокомнатная квартира по проекту № 99, расположенная на 9-м этаже в жилой секции 1/2 (по проекту), общей площадью по проекту 144,17 кв. метра. Стоимость за 1 (один) кв. метр общей площади квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную 2 050,00 USD по официально установленному Национальным банком Республики Беларусь курсу USD к BYN на дату поступления денежных средств на счет Застройщика, без НДС».
- Сведения в отношении объекта долевого строительства «1 (одна) однокомнатная квартира по проекту № 139, расположенная на восемнадцатом этаже в жилой секции 1/2 (по проекту), общей площадью по проекту 222,52 кв. метра», содержащиеся в перечне однокомнатных квартир, предлагаемых к приобретению по договору создания объектов долевого строительства, изменить и изложить в следующей редакции: «- 1 (одна) однокомнатная квартира по проекту № 139, расположенная на 18-м этаже в жилой секции 1/2 (по проекту), общей площадью по проекту 222,52 кв. метра. Стоимость за 1 (один) кв. метр общей площади квартиры составляет сумму в белорусских рублях, эквивалентную 4 000,00 USD по официально установленному Национальным банком Республики Беларусь курсу USD к BYN на дату поступления денежных средств на счет Застройщика, без НДС».

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

- Лот № 1:**
 • **комбайн РСМ-142 «АСРОС» 530**, год выпуска 2009 г., регистрационный знак АВ-1 9015, инвентарный номер 01727;
 • **приспособление для уборки рапса ПЗР-7-01**, год выпуска 2009 г., инвентарный номер 03570;
 • **тележка транспортная для транспортировки жатки РСМ-142.2**, год выпуска 2009 г., инвентарный номер 03580

Начальная цена, руб. (с учетом НДС)	72 480,00	Размер задатка, руб.	7 248,00
-------------------------------------	-----------	----------------------	----------

Продавец: ОАО «Ивацевичагротехсервис», 225295, Брестская обл., г. Ивацевичи, ул. 40 лет Октября, 3, тел./факс 80164592143. **Организатор торгов:** Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162408701. **Задаток** вносится на расчетный счет Организатора аукциона до подачи заявления. **Р/с для перечисления задатка:** BY32BAPB301278666001000000001, в ОАО «Белгазпромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка ВАРВBY2X, УНП 201028245, код платежа 40901.

Условия продажи: без условий. **Срок заключения договора купли-продажи:** до 20 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** 50 % стоимости Объекта уплачивается в течение 10 (десяти) банковских дней с даты заключения договора купли-продажи Объекта; 50 % стоимости Объекта уплачивается в расщорку равными частями в течение 3 (трех) месяцев без индексации платежей. Возможно досрочное погашение стоимости Объекта. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона

Аукцион состоится 23 апреля 2024 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения в документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядке, в соответствии с которым проводится аукцион, а также иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.ocenkabrest.by, а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 22 апреля 2024 г. до 17.00

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ		
Организатор аукциона/оператор	ООО «ИПМ-Консалт оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5. www.ipmtorgi.by	
Продавец	ООО «СанБридж», г. Минск, ул. Мясникова, 32, помещение 2, каб. 30	
Предмет электронных торгов: оборудование. Местонахождение: г. Минск, тр-т Старовиленский, 3		
№ лота	Наименование (марка, модель)	Начальная цена продажи лота, с НДС 20%, руб. (снижена на 50%)
1-2	Стирально-отжимная машина Unimas UX35	10 890,00
3-4	Барабанные сушилки Unimas UU120	16 020,00
5	Барабанные сушилки Unimas UU055	7 200,00
6	Гладильные машины с нагреваемым валом – календры Unimas FCU 1664/320	12 180,00
7	Гладильные машины с нагреваемым валом – календры Unimas FCU 3200/500	66 600,00
8	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 2100/1000/500 мм	1 320,00
9	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 2200/1000/500 мм	1 320,00
10	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 1650/1100/500 мм	2 340,00
11	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 2600/1000/500 мм	4 320,00
12	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen, мод. V-ADV. Размер 2600/2400/1200/1000/600 мм	5 280,00
13	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-UV. Размер 2600/1400/500 мм	32 880,00
14	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream D-90-UV. Размер 6300/2600/500 мм	49 200,00
15	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-90-UV. Размер 1300/1500/600 мм	20 400,00
17	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-90-UV. Размер 1300/1300/600 мм	17 940,00
18	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-90-VW Mistry. Размер 2450/1400/650 мм	30 960,00
19	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream E-90-UV. Размер 2400/1300/650 мм	35 400,00
20	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-90. Размер 2000/1400/500 мм	19 260,00
21	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream A-90. Размер 4000/1900/500 мм	21 600,00
22	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 3700/1400/500 мм	2 220,00
23	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 990/990/500 мм	1 860,00
24	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 2350/1100/500 мм	2 520,00
25	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-Jet Stream E-90-UV. Размер 3400/2400/600 мм	77 400,00
26	Кухонная вытяжка-фильтр Vianen V-ADV. Размер 990/990/500 мм	1 680,00
27	Котел паровой Loos-Universal и др. оборудование. Перечень размещен на ЭТП www.ipmtorgi.by в разделе «Документы»	173 160,00
28-70	Ковровое покрытие тканю, тип Wilton для апартamentos тип King, Alarwood ME-227-C, рулон 77,8 кв. м, размер 19,45*4	2 566,46

Задаток 10 % от начальной цены предмета электронных торгов перечисляется в белорусских рублях на счет BY92BELB301200483 50080262000 в ОАО «Банк БелБел» г. Минск, ул. Мясникова, 32; БИК BELBY2X; ОКПО 378531865000, получатель платежа – ООО «ИПМ-Консалт оценка», УНП 191224638

Срок подписания договора купли-продажи: 10 (десять) рабочих дней со дня завершения электронных торгов

Срок оплаты предмета электронных торгов: 5 (пять) рабочих дней после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результатов торгов установлены регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by

Победитель электронных торгов либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5 %, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить вознаграждение **от 4 до 10 %** от цены продажи лота в течение 3 рабочих дней после проведения электронных торгов

Организатор электронных торгов имеет право снять предмет аукциона с электронных торгов в любое время до момента определения победителя электронных торгов, без объяснения причин снятия. Извещение о предыдущих торгах опубликовано в газете Звязда от 18.01.2024 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: 05.04.2024 г. с 11.00 до 13.00.

Торги продлеваются на 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов

Дата и время окончания приема заявок: заявки на участие в электронных торгах принимаются по 04.04.2024 г. до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу: www.ipmtorgi.by

Контактные данные Тел.: +375 17-373-21-33; +375 (44) 704-92-06. E-mail: info@ipmtorgi.by

Извещение об открытом аукционе по продаже имущества ОАО по химической чистке одежды и стирке белья «Чайка», г. Гродно, 23 апреля 2024 года	
Лот № 1	Имущество, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 440100000002004541 по ул. Замковая, 4 площадью 0,1544 га (имущественное право земельного участка – право постоянного пользования): капитальное строение с инвентарным номером 400/С-166001 по ул. Замковая, 4 (назначение: здание специализированное для бытового обслуживания населения, наименование: дом быта) площадью 6470 кв. м; составные части и принадлежности: технический подвал (А5/кл), технический этаж. В здании сдаются в аренду помещения, часть входа и части крыши. С полным списком арендаторов и сроками договоров аренды можно ознакомиться на официальном сайте Организатора аукциона. Начальная цена продажи: 10 118 400,00 руб. (с учетом НДС 20 %). Сумма задатка: 303 552,00 руб.
Продавец	ОАО по химической чистке одежды и стирке белья «Чайка», г. Гродно, ул. Зернова, 6, тел. 8 (0152) 60-73-74
Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, тел.: 626055, 626056	
Дата проведения аукциона: 23 апреля 2024 года Время проведения аукциона: 12.00	
Место проведения аукциона: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, актовый зал	
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет № 117	
Дата и время начала приема документов: 25 марта 2024 года 8.00	
Дата и время окончания приема документов: 17 апреля 2024 года 17.00	
При проведении торгов предусмотрен шаг аукциона 5 %.	
Условия продажи	
<ul style="list-style-type: none"> Разработка и утверждение покупателем в течение одного года со дня заключения договора купли-продажи проектной документации на проведение модернизации или реконструкции здания с применением подходов, направленных на улучшение архитектурных и репрезентативных качеств фасадов здания с учетом размещения в историческом центре г. Гродно. В случае нарушения обязательства победитель торгов (покупатель) уплачивает продавцу штраф в размере 1000 базовых величин. Проверение покупателем модернизации или реконструкции здания и ввод его в эксплуатацию в сроки, установленные проектной документацией, но не позднее трех лет со дня заключения договора купли-продажи. В случае нарушения обязательства победитель торгов (покупатель) уплачивает продавцу штраф в размере 1000 базовых величин и за каждые последующие 6 месяцев нарушения обязательства – в размере 1000 базовых величин. Обеспечение покупателем перехода всех обязательств по договору купли-продажи на нового собственника (в случае отчуждения имущества) в том объеме и на тех условиях, которые существовали к моменту приобретения имущества, до полного исполнения всех условий договора купли-продажи. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: <ul style="list-style-type: none"> копии платежных поручений об оплате задатка на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКBBY2X, УНП 590727594, код назначения платежа 49091, покупатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; 	
юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранному юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия.	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Торги в отношении предмета аукциона проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.	
Срок заключения договора купли-продажи – в течение 20 дней после проведения торгов.	
Плата объекта производится по договоренности сторон.	
Обладатель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона, а также выплатить организатору аукциона вознаграждение в размере 0,5 %.	
Извещение опубликовано на сайтах: Государственного комитета по имуществу a.n.a.by, Гродненского городского исполнительного комитета grodno.gov.by, коммунального унитарного предприятия по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» gcn.by.	

Извещение об открытом аукционе по продаже имущества ОАО по химической чистке одежды и стирке белья «Чайка», г. Гродно, 23 апреля 2024 года	
Лот № 1	Имущество, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 440100000001001400 по ул. Фоллош, 12А площадью 1,1131 га (имущественное право земельного участка – право постоянного пользования): капитальное строение с инвентарным номером 400/С-21057 по ул. Фоллош, 12А (назначение: здание неустановленного назначения, наименование: прачечная) площадью 2436,2 кв. м; составные части и принадлежности: подвал; оборудование: стационарный водогрейный котел КСТБ-5 с инвентарным номером 225. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-21059 по ул. Фоллош, 12А/1 (назначение: здание нежилое, наименование: КПП) площадью 10,4 кв. м; составные части и принадлежности: благоустройство территории (б), ограждение (б), ворота (б). Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-21056 по ул. Фоллош, 12А/2 (назначение: здание специализированное автомобильного транспорта, наименование: гаражи) площадью 329,8 кв. м. Имущество, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 440100000001011170 по ул. Фоллош, 12В площадью 0,7281 га (имущественное право земельного участка – право аренды по 13.11.2069): капитальное строение с инвентарным номером 400/С-21060 по ул. Фоллош, 12В (назначение: здание нежилое, наименование: химчистка, баня, мастерская) площадью 425 кв. м. Капитальное строение с инвентарным номером 400/С-53970 по ул. Фоллош, 12В/1 (назначение: здание неустановленного назначения, наименование: баня) площадью 27,4 кв. м. Составные части и принадлежности: три пристройки. Начальная цена продажи: 1 747 920,00 руб. (с учетом НДС 20 %). Сумма задатка: 52 437,00 руб.
Продавец	ОАО по химической чистке одежды и стирке белья «Чайка», г. Гродно, ул. Зернова, 6, тел. 8 (0152) 60-73-74
Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости», г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, тел.: 626055, 626056	
Дата проведения аукциона: 23 апреля 2024 года Время проведения аукциона: 12.00	
Место проведения аукциона: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, актовый зал	
Место приема заявлений и прилагаемых к нему документов: г. Гродно, пл. Ленина, д. 2/1, кабинет № 117	
Дата и время начала приема документов: 25 марта 2024 года 8.00	
Дата и время окончания приема документов: 17 апреля 2024 года 17.00	
При проведении торгов предусмотрен шаг аукциона 5 %.	
Условия продажи	
<ul style="list-style-type: none"> Разработка и утверждение покупателем в течение одного года со дня заключения договора купли-продажи проектной документации на проведение модернизации или реконструкции здания. В случае нарушения обязательства победитель торгов (покупатель) уплачивает продавцу штраф в размере 500 базовых величин и за каждые последующие 6 месяцев нарушения обязательства – в размере 500 базовых величин. Проверение покупателем модернизации или реконструкции здания и ввод его в эксплуатацию в сроки, установленные проектной документацией, но не позднее четырех лет со дня заключения договора купли-продажи. В случае нарушения обязательства победитель торгов (покупатель) уплачивает продавцу штраф в размере 500 базовых величин и за каждые последующие 6 месяцев нарушения обязательства – в размере 500 базовых величин. Обеспечение покупателем перехода всех обязательств (в случае отчуждения имущества) в том объеме и на тех условиях, которые существовали к моменту приобретения имущества, до полного исполнения всех условий договора купли-продажи. К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внешние задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: <ul style="list-style-type: none"> копии платежных поручений об оплате задатка на расчетный счет BY24AKBB30120000418104000000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКBBY2X, УНП 590727594, код назначения платежа 49091, покупатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»; 	
юридическим лицом или индивидуальным предпринимателем Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юридического лица или индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранному юридическим лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны учреждения с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юридического лица Республики Беларусь – доверенность, выданная в установленном законодательством порядке (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); представителем гражданина или индивидуального предпринимателя Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица, иностранного физического лица – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководитель юридического лица – также документ, подтверждающий его полномочия.	
Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Торги в отношении предмета аукциона проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.	
Срок заключения договора купли-продажи – в течение 20 дней после проведения торгов.	
Плата объекта производится по договоренности сторон.	
Обладатель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона, а также выплатить организатору аукциона вознаграждение в размере 0,5 %.	
Извещение опубликовано на сайтах: Государственного комитета по имуществу a.n.a.by, Гродненского городского исполнительного комитета grodno.gov.by, коммунального унитарного предприятия по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» gcn.by.	

О Б Ъ Я В Л Е Н И Е

ОАО «МИНСКОБЛХЛЕПРОДУКТ» извещает, что внеочередное общее собрание акционеров состоится **01 апреля 2024 года** по адресу: г. Минск, ул. Фабрициуса, 2. Начало собрания в 09.00. Регистрация акционеров в 08.30 до 08.55. При себе иметь документы: акционеру общества – паспорт, представителю акционера паспорт и доверенность.

ПОВЕСТКА ДНЯ

- О совершении крупной сделки с заинтересованностью в ее совершении аффилированного лица общества.
- О совершении крупной сделки с заинтересованностью в ее совершении аффилированного лица общества.

Наблюдательный совет ОАО «Минскоблхлепродукт», тел. 282-57-573.

УНП 60001373

Просим считать свидетелем по государственной регистрации ООО «ХЕИЗЕЛ» (УНП 192787898) **недействительным в связи с его утерей.**

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона. Торги в отношении предмета аукциона проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене продажи, увеличенной на 5 процентов.

Срок заключения договора купли-продажи – в течение 20 дней после проведения торгов.

Плата объекта производится по договоренности сторон.

Обладатель обязан возместить расходы, связанные с организацией и проведением аукциона, в течение 3 рабочих дней с момента подписания протокола о результатах аукциона, а также выплатить организатору аукциона вознаграждение в размере 0,5 %.

Извещение опубликовано на сайтах: Государственного комитета по имуществу a.n.a.by, Гродненского городского исполнительного комитета grodno.gov.by, коммунального унитарного предприятия по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» gcn.by.

Крынічка

Выдавец рубрыкі: Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-18

АПРАЦОЎКА ЯБЛЫН АД ШКОДНІКАЎ

Насякомыя-шкоднікі нападаюць не толькі на хворыя і слабыя яблыні. Яны атакуюць любыя расліны, у выніку чаго пад пагрозай аказваецца ўраджай. Толькі своечасовая апрацоўка яблыні ад шкодніку дапаможа справіцца з праблемай. Існуе шмат прэпаратаў супраць шкодніку: гэта могуць быць хімічныя і біялагічныя сродкі, народныя метады. Важны момант — своечасовае іх прымяненне.

Перш чым ужываць той ці іншы сродак, уважліва чытайце інструкцыю. Там заўсёды пазначаны ўмовы і тэрміны, а таксама дазіроўкі.

Прэпараты дзеяцца на хімічныя і біялагічныя.

Першыя дзейнічаюць хутчэй і больш эфектыўна, але таксічныя для раслін і навакольнага асяроддзя. Некаторыя нельга прымяняць падчас прысутнасці хатніх жывёл і дзяцей. Біяпрэпараты больш лягальныя да раслін, не назапашваюцца ў пладах, але дзейнічаюць менш эфектыўна і могуць пакадаць некаторую колькасць шкоднікаў.

Па прычыне дзеяння прэпараты дзеяцца на:

- сістэмныя. Яны дзейнічаюць пасля траплення ў арганізм насякомага і паралізуюць яго стрававальную сістэму;
- кішачна-кантактныя. Рэчывы пачынаюць дзейнічаць пасля траплення на лапкі насякомага.

Як правільна апырскаваць

Для апрацоўкі выбірайце зацішны, сухі дзень. Дажду і туману не павінна быць некалькі дзён да і пасля працэдуры. Калі апырскаваць адбываецца ўвесень, перакалайце прыстойны круг, прыбарыце снег і лісце, падаліце.

Раствор павінен быць свежым, з новых прэпаратаў. Інакш можна нашкодзіць расліне і сабе. Рэшткі з мінула-

га апырскавання могуць быць больш таксічнымі і нанесці апёкі, ліквідаваць ураджай і карысных насякомых.

Падчас працэдуры ўлічвайце наступныя асаблівасці:

- праводзьце яе пасля абразання дрэў;
- не праводзьце працэдуру падчас цвіцення — інакш можна знішчыць насякомых-апільяльнікаў;
- апрацоўвайце адрозы ўсе дрэвы і кусты ў садзе, а не толькі асобныя экзэмпляры.

Народныя сродкі

У якасці складу для апырскавання можна прымяняць народныя сродкі. Асабліва яны дапамагаюць падчас цвіцення, калі лётаюць карысныя насякомыя-апільяльнікі.

Пазбаўіцца ад пільшчыка, агнеўкі, тлі, пладажэркі можна наступнымі сродкамі:

- раствор палыны і гаспадарчага мыла. Здрабніце траву, прапіляце і змяшайце са стружкай мыла;
- раствор мыла і кіпячонага бацвіна памідораў. Настойвайце яго двое сутак;
- раствор сухой гарчыцы. Заліце 100 г парашку вядром вады, закіпяце, астудзіце, разведзіце ў прапарцыі 1:1 і апырскавайце.

Ад тлі, мух, кляшчоў, смаўжоў дапамагаюць наступныя рэцэпты:

- раствор шклянкі тытуню на вядро вады. Настойвайце 48 гадзін;
- настой з часнука. Расцінціце пару галовак на вядро вады, настойвайце два дні;
- настой з падтынніку. Вытрымаць пару дзён, працадзіце і апырскаваць расліны;
- настой з карэншчаў дзёмухаўца, рамонку або лопуху. Рыхтуюць іх па адным прычыпе: паўвадра раслін заліваюць кіпенем, каб атрымалася 10 л, вытрымліваюць пару дзён.

СЁННЯ

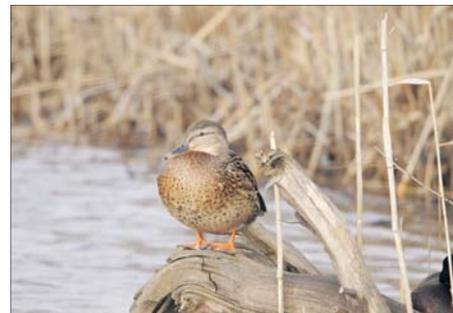
Месяц
Першая квадра
17 сакавіка.
Месяц у сузор'і Льва.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск —	7.09	19.26	12.17
Віцебск —	6.58	19.16	12.18
Магілёў —	6.59	19.16	12.17
Гомель —	6.56	19.12	12.16
Гродна —	7.24	19.41	12.17
Брэст —	7.25	19.41	12.16

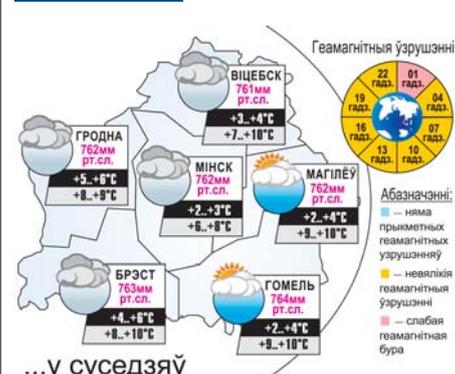
Імяніны

Пр. Апанаса, Аровія, Лазара.
К. Бенядэкта, Любаміра, Мікалая.

Фота Андрэя ФЕАКІСТАВА

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+8...+10°C	☀️
КІЕЎ	+8...+11°C	☀️
РЫГА	+6...+8°C	☁️
ВІЛЬНЮС	+8...+8°C	☀️
МАСКВА	+7...+9°C	☀️
С.-ПЕЦЯРБУРГ	+5...+7°C	☁️

УСМІХНЕМСЯ

Паручнік Ржэўскі навучае карнета Абаленскага, што можна лепш за ўсё падаць на вачэру, каб прыемна здзівіць запрошанага даму:

«А калі, карнет, параса будзеце на стол падаваць, рэкамандую вам у якасці асаблівага ўпрыгожвання засунуць папярэдне ў кожнае вуша на пучку пятрушкі, а ў лыч — свежыя яблыкі!»

Карнет: «Памілуйце, паручнік, яна ж мяне ў такім выглядзе і не пазнае!»

Я ваш выкладчык статыстыкі. Статыстыка — гэта вельмі важная навука. Напрыклад, я магу даказаць, што насельніцтва Ірландыі мнагакратна перавышае насельніцтва Кітая. Проста я буду ўлічваць толькі руды.

21 САКАВІКА

Даты
Сусветны дзень паззіі. Заснаваны па рашэнні 30-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА ў лістападзе 1999 года. Адзначаюць Сусветны дзень паззіі, ЮНЕСКА таксама звяртае нашу увагу на дзівосную здольнасць пазычнага слова абуджаць у чалавеку яго творчыя здольнасці. Адной з асноўных мэт Сусветнага дня паззіі з'яўляецца заахоўванне музэяў і рэстаўрацыя і падтрымка праз паззію моў, якія знікаюць.

1899 год — нарадзіўся (м. Мір) Мікалай Канстанцінавіч Ільінскі, беларускі акцёр, драматург, тэатральны дзеяч. Акцёрскую дзейнасць пачаў у Мінску ў Першым таварыстве беларускай драмы і камедыі, потым да 1927 года працаваў у БДТ-1. Выканаў эпізодычныя характарныя ролі. Пісаў артыкулы аб тэатры.

1944 год — нарадзіўся Мікалай Рыгоравіч Дудчанка, харэограф, ржысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі. З 1966 года арганізатар і мастацкі кіраўнік харэаграфічнага ансамбля «Вяснянка» ў Магілёве. З 1974 года арганізатар (з В. Гаявой) і мастацкі кіраўнік, з 1997-га — дырэктар і галоўны балетмайстар ансамбля «Харошкі», мастацкі кіраўнік харэаграфічнай студыі пры ім, балетмайстар-пастаноўшчык. Балетмайстар-пастаноўшчык опер «Дзікае пал'ванне караля Стаха» У. Солтана, «Кармэн» Ж. Бізэ. Аўтар сцэнарыяў і пастаноўшчык юбілейных мерапрыемстваў, у т. л. міжнародных.

1947 год — нарадзіўся (в. Вялікая Кракотка Слонімскага раёна) Анатоль Паўлавіч Ліхачэвіч, вучоны ў галіне сельскагаспадарчай меліярацыі,

член-карэспандэнт НАН Беларусі, член-карэспандэнт Акадэміі аграрных навук (1996—2002), замежны член Расійскай акадэміі сельскагаспадарчых навук. Аўтар больш за 250 навуковых прац у галіне рэгулявання воднага рэжыму сельскагаспадарчых культур. Прапанаваў для ўмоў Беларусі экалагічна бяспечную рэсурсазберагальную тэхналогію дажджавання сельскагаспадарчых культур.

630 год — нарадзіўся Аляксандр Хрыста і вярнуў яго ў Іерусалім.
1825 год — нарадзіўся Аляксандр Мажайскі, рускі вынаходнік, адзін з піянераў авіяцыі.

1839 год — нарадзіўся Мадэст Пятровіч Мусаргскі, рускі кампазітар. Аўтар музычнай драмы «Барыс Гадуню», вакальных зборнікаў, музычных памфлетаў, фартэп'янных цыклаў, рамансаў, фартэп'янных п'ес і інш.

1846 год — бельгійскі майстар духавых інструментаў Адольф Сакс запатэнтаваў саксафон.
1917 год — арыштавана імператарская сям'я Романавых. Арышт былога імператара і ўсёй царскай сям'і ажыццяўляў асабіста генерал-лейтэнант Л. Г. Карнілаў.

УІЛЬЯМ ШЭКСПІР:
«Тры правілы дасягнення поспеху: ведаць больш, чым астатнія, працаваць больш, чым астатнія, чакаць менш, чым астатнія».

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ У МІНСКУ: прыёмнай — 311 17 13 (тэл.факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ.ФАКС: 311 17 27, e-mail: reklama@zviazda.by

Аўтары публікацый маюць адрозненне паміж падбор і падпіскай факт. Іх меркаванні не з'яўляюцца суадпавядальнымі меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пisma. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэдагавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 3820000007687 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 10.904. Індэкс 63850. Зак. № 652.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

20 сакавіка 2024 года.